

ISSN: 2241-6218

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΥ

ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ 2015 # No 65

Ιδιοκτησία - Διεύθυνση: "Οι Φίλοι του Δρομοκαΐτειου Θεραπευτηρίου", Κωλέττη 17, ΤΚ. 10681, Αθήνα, τηλ.: 68 11 424, fax: 210 6857841 email: filoidromokaiteiou@gmail.com

Για την παγκόσμια Ημέρα της Μάνας

σελ. 1

Η τετραλογία του Αιγαίου Μινωική θαλασσοκρατία και αι πολύχρυσαι Μυκήναι

σελ. 2

Μεθόδιος και Κύριλλος: Διδάσκαλοι και Εκπολιτιστές των Σλάβων

σελ. 4

Αγία Βαρβάρα και Άγιος Ισίδωρος Βίοι παράλληλοι: Απίστευτα κι όμως αληθινά!

σελ. 6

Μήνυμα της προέδρου

Η Μάνα στην Λογοτεχνία.

Μέσα στο διάβα της ζωής των ανθρώπων, υπάρχουν πολλά συγκλονιστικά αισθήματα και σχέσεις που πολλές φορές αλλάζουν και ανατρέπουν το ανθρώπινο πεπρωμένο. Όσα όμως βιώματα κι αν περάσει ο άνθρωπος, όσες ανατροπές κι αν συμβούν στη ζωή του, ένα είναι το πρώτο και το αθέαστο αίσθημα. Η ασφάλεια και η αγάπη η πρώτη που αισθάνεται κανείς στην μητρική αγκαλιά.

Γιατί ξέρει αισθάνεται πως είναι η μόνη ειλικρινής και αζεπέραστη αγάπη, η μία και μοναδική. Καμία λέξη και έννοια στον κόσμο δεν υπήρξε πιο παναρμόνια και δεν δόνησε τις ανθρώπινες καρδιές, όσο η λέξη μάνα.

Γι' αυτήν γράφτηκαν τα τρυφερότερα ποιήματα, εκφράστηκαν τα ευγενέστερα συναισθήματα, η μεγαλύτερη ευγνωμοσύνη και η ονειρική νοσταλγία.

Από τα μαθητικά μας χρόνια στην γιορτή της μάνας που ήταν τότε στις 2 Φεβρουαρίου της Υπαπαντής στις σχολικές γιορτές απαγγέλαμε

Μάνα κράζει το παιδάκι, μάνα ο νιος και μάνα ο γέρος, μάνα ακούς σε κάθε μέρος. Αχ, τι όνομα γλυκό!

Όσο κι αν περάσουν τα χρόνια μάνα μου, είναι η λέξη που επικαλούμεθα, στον πόνο μας και στην χαρά μας, στις δυσκολίες της ζωής, στους κινδύνους, στις αρρώστιες μας, στους κινδύνους στην μάχη, στους κατατρεγμούς της ζωής.

Η μάνα δίδει τα σπλάχνα της, το αίμα, την ζωή της για το παιδί της.

Μάνα εσύ μέσα από σκληρούς αγώνες δυναμική και αγωνίστρια αλλά ταυτόχρονα ευαίσθητη και στοργική πρόσφερε τις θυσίες σου, στο βωμό της υπέρτατης αγάπης σου, που είναι το παιδί σου.

Ζυμωμένη με τον πόνο μπορείς και γίνεσαι μάνα και πατέρας μαζί αν χρειασθεί και δουλεύεις αν πρέπει στις πιο δύσκολες δουλειές προκειμένου να εξασφαλίσεις τα προς το ζειν των παιδιών σου.

Μέσα από την λογοτεχνία η μάνα προβάλλει ως βασανισμένη και μαρτυρική ύπαρξη. Ακόμη και στα γλυκύτερα νανουρισματα της όπως φαίνεται από δημιουργίες, επωνύμων και ανωνύμων δημιουργών προβάλλει ύπαρξη καρτερική, πονετική, μαρτυρική αποκοιμίζοντας τα μικρά της σε τόνους χαρούμενους, χωρίς να λείπει από αυτούς το τραγικό στοιχείο.

Η Εκάβη στα ομηρικά έπη, μια από τις τραγικότερες μορφές του αρχαίου Ελληνικού δράματος, βλέποντας τους γιους της νεκρούς, την οικογένεια της να αφανίζεται, τις κόρες τις άλλη να σφάζουν κι άλλη να τη σέρνουν σκλάβα, κάνει τον απολογισμό της ζωής της, την ώρα που χάνει και το τελευταίο απομεινάρει της δόξας του Πριάμου και το στερνό παιδί της, τον Αστυάμαντα, τον γιο του Έκτορα και της Ανδρομάχης κι ακούγεται να λέει λόγια πικρά.

Γέννησα, πόνησα και ανάθρεψα. Για τους πολέμους των αιώνων έχω πράξει.

Τραγικές μάνες στην Ελληνική Επανάσταση, που έβλεπαν τα παιδιά τους να γίνονται Γενίτσαροι παρά την θέλησή τους, ζώντας μια ατελείωτη Μεγάλη Εβδομάδα παθών και πένθους. Από την μεγάλη μάνα μας, την Πλατυτέρα των Ουρανών ως την απλοϊκή Ελληνίδα μάνα, όπως περιγράφεται από την λογοτεχνία.

Η μάνα έγινε: Όλο έγινε και ύφαινε όταν δεν ήταν στο χωράφι τα βράδια κι όταν ο καιρός ήταν κακός. Η μάνα πονούσε κι όταν ακόμα γελούσε. Της έφτανε να ζυμώνει, να στρίβει το μαλλί, να υφαίνει λουλούδια τις μνήμες της και πουλιά τις ελπίδες, τα όνειρα και τις απαντοχές της.

Κι αλλού η μάνα που έστειλε το παιδί της στον πόλεμο, περιμένοντας τον γυρισμό του που δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ κι έλαβε από την πατρίδα ένα χαρτί, ένα Δίπλωμα κι ένα μετάλλιο και που ποτέ δεν κατάλαβε το νόημα των αποσταλέντων.

Καμμένη, μια ζωή ολόκληρη, σαράντα χρόνια περίμενες τον ερχομό του Μιχάλη σου που πήγε στον πόλεμο. Αγωνιζόσουν να κρατήσεις την μορφή και την αγέρωχη κορμιοστασιά του στη μνήμη σου....Δεν ήξερες από γραφές κι από διπλώματα κι από μετάλλια, εσύ αγράμματη κι ανίδεη.

Παλιόκαρι, πάνω στην άψη του με το τρυφερό χνούδι στο πρόσωπό του, το πήρε η πατρίδα το παιδί σου. Ποτέ δεν κατάλαβες πώς το παιδί σου έγινε ένα χαρτί που χώρεσε σ' ένα φάκελο κι ήρθε Βουβό κι αμίλητο.

Μεγάλη Παρασκευή ήταν να σου πει πως η Πατρίδα δεν γεννάει, τρώει τα παιδιά της. Κι εσύ ποτέ δεν Ανάστησες, περιμένοντας τον Μιχάλη σου.

Άραγε θα τον ανταμώσεις εκεί που πήγες;

Και όλοι οι πεζογράφοι ποιητές περιγράφουν και εξυμνούν τον πόνο της μάνας. Ο Θεόδωρος Τρουπής σε μια συλλογή ποιημάτων του ψυχογραφεί τις μάνες ανδρών και γυναικών που επηρέασαν τις τύχες του κόσμου.

Από την μάνα του Χριστού και του Μεγάλου Αλεξάνδρου ίσα με την μάνα του Νέρωνα και του Χίτλερ.

Ο Γεώργιος Βιζυηνός στο ποίημά του το αμάρτημα της μάνας που υπερηφανεύεται η Ελληνική Λογοτεχνία και στο έργο του Ο αποχωρισμός λέει:

Φουρτούνισα σε θάλασσα και βουρκωθήκαν τα βουνά. Είναι βουβά τα' απδόνια μας και τα ουράνια σκοτεινά κι η δόλια μου ματιά θολή. Παιδί μου ώρα σου καλή.

Στο «Χριστόψωμα» ο μεγάλος Σκιαθίτης ποιητής Παπαδιαμάντης μεγαλουργεί στο μυθιστόρημά του Η Φόνισσα. Η μάνα του Χριστού του Βάρναλη.

Ο Σολωμός ο μεγαλύτερος Νεοέλληνας ποιητής είχε μεγάλη αδυναμία στη μάνα του. Ο Κάλβος στην Τρίτη ωδή Εις Θάνατον ακολουθώντας τα χνάρια του Ομηρικού Οδυσσέα θα οδηγηθεί στον τάφο της μητέρας του κι αντί να κατέβει στον Άδη όπως ο μυθικός ήρωας βγάζει από το μνήμα τη μάνα του και αναφωνεί.

Ω φωνή, ω μητέρα, ω των πρώτων μου χρόνων σταθερά παρηγόρησης όμματα όπου με βρέχατε με γλυκά δάκρυα.

Και μια άλλη σύγχρονη ποιήτρια, η Μαρία Αρκαδίου θα γράψει:

Μητέρες στον κόσμο ένα σωρό Τι δάκρυα, βάσανα και πάθια

Κι όλες κρατάνε ένα σταυρό Μ' ένα χαμόγελο στα μάτια Δεν φτάνει βέβαια σ' αυτή την ομιλία μου να γράψω όσα η παγκόσμια λογοτεχνία εκφράζει το μεγαλείο της μάνας.

Η καρδιά της μάνας είναι πλατειά και μεγάλη, χωράει όλες τις πίκρες που την ποτίζουν ταπαιδιά της. Ας θυμηθούμε το ποίημα του Ζαν Ρισπέν που μετέφρασε στην γλώσσα μας ο ποιητής Άγγελος Βλάχος:

Ένα παιδί μοναχοπαιδί αγόρι αγάπησε μιας μάγισσας την κόρη Δεν αγαπώ εγώ του λέει τα παιδιά Μ' αν θέλεις να σου δώσω το φιλή μου, της μάνας σου να φέρεις την καρδιά, να ρίξω να την φάει το σκυλί μου. Τρέχει ο γιος, την μάνα του σκοτώνει και την καρδιά τραβά και ξεριζώνει και τρέχει να την πάει, μα σκοντάφτει και πέφτει ο γυιός κατάχαμα με δαύτη. Κυλάει ο γυιός και η καρδιά κυλάει και την ακούει να κλαίει και να μιλάει Μιλάει η μάνα στο παιδί και λέει: Εκτύπησες αγόρι μου και κλαίει...

Ασύγκριτη και ανεπανάληπτη η αγάπη της μάνας. Όσες πίκρες κι αν δοκιμάσει μετά η αγάπη αυτή θα ζεί βαθειά ριζωμένη στην καρδιά της.

Από την ομιλία της στην Ημερίδα για την Γιορτή της Μάνας στο Μέγαρο Μακεδονία

Η πρόεδρος Κα Νίκη Σκαρβέλη

Ευχαριστεί θερμά τις σεβαστές και αγαπητές φίλες της, που συνέλεξαν το ποσό των 1.000 ευρώ και το προσέφεραν στο ταμείο του Σωματείου μας «Φίλοι του Δρομοκαΐτειου»

Την συνδρομή ή οποιαδήποτε οικονομική ενίσχυση προς το Σωματείο «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΚΑΪΤΕΙΟΥ» μπορείτε να καταθέσετε στον παρακάτω λογαριασμό: 00260064940200183718 Eurobank

Προδημοσίευση

ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

«ΜΙΝΩΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΟΚΡΑΤΙΑ» ΤΟΜΟΣ Α'

Η ελληνική ναυτιλία βρίσκεται εδώ και χρόνια σταθερά στην κορυφή του παγκόσμιου Shipping και τίποτα δεν μοιάζει ικανό να την εκτοπίσει από αυτήν τη θέση.

Λογικό, επομένως, ένα ερώτημα: Πώς οι ναυτικοί μιας τόσο μικρής χώρας κατέχουν -και μάλιστα σταθερά- μια τόσο αξιοζήλευτη θέση;

Προσπαθώντας να απαντήσουμε σε αυτό το ερώτημα, ξετυλίξαμε το κουβάρι του χρόνου προς τα πίσω, προς την προϊστορία της ελληνικής ναυτιλίας. Έτσι, ταξιδεύοντας αντίστροφα στον χρόνο, περάσαμε από το θαύμα των λίμπερτις στα ιστιοφόρα του 19ου αιώνα και της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, και από τους Βυζαντινούς δρόμους στα πλοία του Μεγάλου Αλεξάνδρου, που ταξίδεψαν στον Ινδικό ωκεανό, και στη φημισμένη αθηναϊκή τριήρη, που έγραψε σελίδες δόξας στη ναυμαχία της Σαλαμίνας.

Συνεχίζοντας το ταξίδι μας στα βάθη του παρελθόντος, φτάσαμε στους Προϊστορικούς χρόνους και συγκεκριμένα στην Εποχή του Χαλκού, για να συναντήσουμε την πρώτη θαλασσοκράτειρα του πλανήτη, τη Μινωική Κρήτη και τον πρώτο υψηλό επιπέδου πολιτισμό που αναπτύχθηκε στην ευρωπαϊκή ήπειρο, τον μινωικό πολιτισμό.

Η ενασχόληση με τη μεγαλότητα και τους χρόνους του μυθικού βασιλιά Μίνωα στο παρόν βιβλίο δεν γίνεται από την σκοπιά ή με την επιστημονική επάρκεια ενός αρχαιολόγου, αλλά με τη ματιά μιας ιατρού, ενός ανθρώπου που ζει τη θάλασσα δεκαετίες τώρα από κοντά, γοντευτεί από το διαχρονικό μεγαλείο του Ελληνισμού και παρακολουθεί από βιβλία ή από τον Τύπο τις σύγχρονες επιστημονικές εξελίξεις στην ιστορική επιστήμη και την Αρχαιολογία. Δηλαδή, από την σκοπιά ενός πραγματικά οραματιστή Έλληνα που θέλει η χώρα του και οι πολίτες της να βρεθούν κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά σε αντί-

στοιχη θέση με τη ναυτιλία της χώρας τους, αλλά και με τη θέση που βρέθηκαν οι πρόγονοί τους στην κλασική αρχαιότητα ή στα χρόνια του Μεγάλου Αλεξάνδρου και του θαλασσοκράτη Μίνωα.

Χάρis στο όραμα της Ειρήνης Σαρόγλου-Τσάκου προέκυψε η Τετραλογία του Αιγαίου, ένα εξαιρετικό τετράτομο έργο που αναζητά τις ρίζες, την προϊστορία της ελληνικής ναυτιλίας.

Ξεκινώντας από τον μινωικό πολιτισμό και ολοκληρώνοντας την Τετραλογία του Αιγαίου θα έχουμε μια συνολική και ολοκληρωμένη θεώρηση της προϊστορίας της ελληνικής Ναυτιλίας και των προϊστορικών πολιτισμών του Αιγαίου.

Η πολυσχιδής και ακάματος Ιατρός Ειρήνη Σαρόγλου-Τσάκου επικοινωνεί μαζί μας με έναν τρόπο που τρέφει τη σκέψη και αναδεικνύει τους προβληματισμούς και τις αναζητήσεις των σύγχρονων Ελλήνων.

Το όραμα αυτό της Ιατρού είναι θαυμαστό και η υλοποίησή του σπουδαία, γιατί απεικονίζει την ελληνική ψυχή γλαφυρά, με ενάργεια και ουσία, αλλά και γιατί η προϊστορία μάς συναρπάζει και μάς διδάσκει.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε θερμά το Ίδρυμα «Μαρία Τσάκος» και τον ιδρυτή του, καπετάν Παναγιώτη Τσάκο, για την πραγμάτωση αυτού του λαμπρού εκδοτικού εγχειρήματος, διότι χωρίς την ουσιαστική βοήθειά τους δεν θα ήταν εφικτή αυτή η σπουδαία τετράτομη έκδοση, η οποία καταγράφει τους δρόμους του Αρχιπελάγους που διακινούν ανθρώπους, αγαθά και ιδέες, και αντιπροσωπεύει μια διαχρονική ενατένιση της Ιστορίας, συνυφασμένη με την προσπάθεια για βαθύτερη αναζήτηση, εξερεύνηση και γνώση των θαλάσσιων οδών, που με τη σειρά της προσδιορίζεται από μια οικουμενική οπτική που εκπλησσει και εμπνέει.

Αναστασία Κατσικογιάννη-Μπάστα

Προδημοσίευση

ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

«ΑΙ ΠΟΛΥΧΡΥΣΑΙ ΜΥΚΗΝΑΙ» ΤΟΜΟΣ Β'

Η εποχή του χαλκού στην Ελλάδα αρχίζει γύρω στο 2800 π.Χ. και ολοκληρώνεται λίγο πριν το 1050 π.Χ.

Η δισχιλιετής αυτή περίοδος οφείλει το όνομά της στο γεγονός ότι, κατά τη διάρκειά της χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά ο χαλκός - αρχικά καθαρός και αργότερα σε ένα κράμα με κασσίτερο που λέγεται ορείχαλκος- για την κατασκευή όπλων και ειδών οικιακής ή άλλης χρήσης.

Η εποχή του χαλκού διαιρείται στην Πρώιμη (2800-1900 π.Χ.), τη Μέση (1900-1600 π.Χ.) και την Ύστερη (1600-1050 π.Χ.) Εποχή.

Κατά τη διάρκεια των πέντε αιώνων της Ύστερης Εποχής του χαλκού, η οποία ονομάζεται Υστεροελλαδική ή Μυκηναϊκή περίοδος, άνθισε ένας πολιτισμός με υψηλότατο επίπεδο και μνημειώδη έργα τέχνης, με συγκεντρωτική οικονομική οργάνωση και πολιτική δομή, με εξειδίκευση των δραστηριοτήτων και τυποποίηση των προϊόντων με γραφή και ισχυρή εμπορική παρουσία σε όλες τις ακτές της Μεσογείου.

Φορείς του πολιτισμού αυτού ήταν ελληνικά φύλα και κοιτίδα του ήταν η γεωγραφική περιοχή στην οποία εξαπλώθηκε τελικά το Ελληνικό Έθνος -εξ ου και η άποψη που θεωρεί την Μυκηναϊκή Εποχή ως την περίοδο οριστικής διαμόρφωσης του Ελληνικού Έθνους ως το "χθες του ιστορικού Ελληνισμού".

"Αι πολύχρυσαι Μυκῆναι" είναι το δεύτερο "λίμνι" στο ταξίδι που ξεκινήσαμε πρίν περίπου ένα χρόνο με την ακούραστη γιατρό, την πάντα δημιουργική Ειρήνη Σαρόγλου-Τσάκου.

Ως το 1870 είχαμε μια εικόνα γι' αυτόν τον πολιτισμό από τις ραψωδίες που εξιστορούσαν τα Ομηρικά έπη και τα κείμενα του Πausανία.

Υπήρχαν ακόμη αναφορές γι' αυτήν την εποχή στον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη, ο οποίος μνημονεύει το μεγαλείο των Μυκηνών και του Αγαμέμνονα στην αρχή των Ιστοριών του.

Τη δεκαετία του 1870 με τις ανασκαφές του, αρχικά στην Τροία και στη συνέχεια στις Μυκῆνες, στον Ορχομενό και στην Τίρυνθα, ο Γερμανός αρχαιολόγος Ερρίκος Σλήμαν, γεφύρωσε τον μύθο με την επιστήμη και έφερε το στο φως θαυμαστά αρχαιολογικά ευρήματα

που αποκάλυπταν έναν μεγαλειώδη και θαυμαστό πολιτισμό.

Στην Τροία η σκάπανη του αποκάλυψε επτά τειχισμένες πόλεις, ανάκτορα, οικίες, αγγεία και περίτεχνα κοσμήματα.

Στην Τίρυνθα, στο κέντρο ενός ανακτόρου, το οποίο περιβαλλόταν από ισχυρά τείχη, αποκαλύφθηκε μεγάλη αίθουσα με τέσσερις κίονες, που θυμίζει εκπληκτικά τις περιγραφές της "Οδύσσειας" για το βασιλικό παλάτι της Ιθάκης με την Πηνελόπη και τους μνηστήρες.

Στις Μυκῆνες ανακαλύφθηκαν βασιλικοί τάφοι με νεκρούς καταστόλιστους με χρυσάφι, επιβεβαιώνοντας το Ομηρικό επίθετο "Πολύχρυσαι Μυκῆναι".

Όπως αναφέρει ο καθηγητής Πάνος Βαλαβάνης στον πρόλογό του για το βιβλίο, "Ο Μυκηναϊκός Πολιτισμός" ξεκίνησε ως ένας κατεξοχήν χερσαίος πολιτισμός της μητροπολιτικής Ελλάδας αλλά καθοριστικός υπήρξε και ο ρόλος της θάλασσας στη διαμόρφωσή του. Μπορούμε αβίαστα να ισχυριστούμε ότι η θάλασσα διηύρυνε τους ορίζοντές του

και του προσέδωσε το χαρακτήρα του οικουμενικού πολιτισμού.

Η κυρία Ελένη Κώτσου, Διευθύντρια Εκδόσεων του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων του Υπουργείου Πολιτισμού, αναφέρει στον δικό της πρόλογο για την παρούσα έκδοση, ότι «ο Μυκηναϊκός πολιτισμός έθεσε τα θεμέλια για τη δημιουργία αυτού που ορίστηκε ως "ελληνικό θαύμα" της Αρχαϊκής και Κλασικής περιόδου».

Η γιατρός Ειρήνη Σαρόγλου-Τσάκου, ολόπλευρα, με δημιουργική δύναμη, θέληση και έφεση για το ωραίο και ολοκληρωμένο έργο, κατάφερε να ξεδιπλώσει όλες τις πτυχές του Μυκηναϊκού πολιτισμού, με έμπνευση, ζήλο και δημιουργική δύναμη.

Οφείλουμε ένα μεγάλο ευχαριστό στην γιατρό για το έργο της, στον καπετάνιο για τις εύστοχες παρατηρήσεις του, στο Ίδρυμα "Μαρία Τσάκος" για την στήριξή του και κατανοούμε απόλυτα την εμβληματική "Ιθάκη" του Κώστα Καβάφη, του Μεγάλου Αλεξανδρινού ποιητή: Σαν βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη, να εύχεται να 'ναι μακρύς ο δρόμος, γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις...

Αναστασία Κατσικογιάννη-Μπάστα

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

«ΜΙΝΩΪΚΗ ΘΑΛΑΣΣΟΚΡΑΤΙΑ» ΚΑΙ «ΑΙ ΠΟΛΥΧΡΥΣΑΙ ΜΥΚΗΝΑΙ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥΣ»

ΤΗΣ ΔΟΚΤΟΡΟΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΣΑΡΟΓΛΟΥ-ΤΣΑΚΟΥ MD, ΠΑΘΟΛΟΓΟΥ-ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΥ, ΕΠΙΤΙΜΟΥ ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

Τότε είπε και γεννήθηκε η θάλασσα και είδα και θαύμασα και στη μέση της έσπειρε κόσμους μικρούς κατ' εικόνα και ομοίωσή μου...

Ίπποι πέτρινοι με τη χαίτη ορθή και γαλήνιοι αμφορείς και λοξές δελφινιών ράχες

Έτσι ζωγράφισε τη θάλασσα ο μεγάλος μας ποιητής Οδυσσέας Ελύτης, έτσι τραγούδησε αιώνες ολόκληρους πλασμένους με θαλασσινό νερό και πρωτοπόρους θαλασσοπόρους, Μινωίτες, Κυκλαδίτες, Μυκηναίους που ταξίδευαν σε όλη τη Μεσόγειο και σκορπούσαν νέες ιδέες, μετέφεραν αγαθά, εμπειρίες και πολιτισμό.

Έναν αέναο αγώνα, ένα μουσικό έρωτα με τη θάλασσα που μας έμαθε να τολμούμε να δουλεύουμε σκληρά, να οραματιζόμαστε, να ελπίζουμε, να είμαστε αλληλέγγυοι περιγράφει η πολυσχιδής γιατρός Δρ. Ειρήνη Σαρόγλου - Τσάκου στα δύο νέα της βιβλία με τίτλους «Μινωϊκή Θαλασσοκρατία» και «Οι πολύχρυσες Μυκῆνες και ο πολιτισμός τους», εντέκατο και δωδέκατο στη σειρά εκδόσεων.

Αυτά αποτελούν τα δύο πρώτα βιβλία της Τετραλογίας του

Αιγαίου που εμπνεύστηκε η γιατρός τον Αύγουστο του 2013. Ξεκίνησε γράφοντας πρώτα για τη Μινωική εποχή. Στην πορεία μπλέχτηκαν στα βρόχια της έμπνευσής της οι Μυκῆνες με τον πολιτισμό τους καθώς και ο κυκλαδίτικος πολιτισμός - όλοι τους πολιτισμοί στενά συνδεδεμένοι με το Αιγαίο.

Το ταξίδι αυτό της συγγραφής θα φτάσει στο τέλος του με τον τέταρτο τόμο της Τετραλογίας που θα έχει τίτλο «Αιγαίο - θάλασσα Πολιτισμού και Τεχνών», γιατί δεν μπορούσε να παραληφθεί τίποτα από όσα αποτελούν τις ρίζες μας και γιατί η Ελλάδα - και στους αιώνες που ακολούθησαν - είναι ένα με την Ευρώπη και την παράδοσή της, με το φως του Απόλλωνα που τη λούζει, με μian εσωτερική δύναμη που την κυριεύει, είναι σημείο αναφοράς για την Τέχνη, τις Ιδέες, την Ειρήνη, την ανθρωπινή αξιοπρέπεια, την ελευθερία, τη Δημοκρατία.

Η θεματολογία για το Αιγαίο είναι πραγματικά ατέλειωτη. Η γιατρός περιέγραψε μεσά και με ζωντάνια αυτή την υπαρκτή αναζήτηση, τα ταξίδια του Έλληνα, ξεκινώντας από την Κρήτη, με αυτογνωσία και εξωστρέφεια. Καταγράφει με γνώση από το συλλογικό μας υποσυνείδητο την προαιώνια

σχέση του Ποντοπόρου Ελληνισμού με το θαλασσινό στοιχείο με τρόπο τέτοιο που αναβρύζει την τόλμη, την κατάκτηση της σκέψης που υλοποιείται, τη χαρά της ζωής.

Συνέγραψε δηλαδή ουσιαστικά, τη μεταλαμπάδευση ενός μεγάλου πολιτισμού του Αιγαίου, σε όλη την Ευρώπη, ενός πολιτισμού που πάλλεται στην καρδιά της Ευρωπαϊκής Ιστορίας και μας ταξιδεύει στο χώρο και το χρόνο, σε γνωστικά πεδία και προβληματισμούς που μας προσφέρουν γενναιοδωρα, πρωτόγνωρες εμπειρίες για την πολιτιστική μας κληρονομιά και κατάφερε αυτοί οι στόχοι να υλοποιηθούν, συγκροτημένα με προσήλωση, αφοσίωση και τεκμηρίωση, απλωμένες σε ένα τεράστιο γνωσιολογικό πεδίο.

Σε αυτό το σημείο θέλουμε να ευχαριστήσουμε θερμά το Ίδρυμα «Μαρία Τσάκος» και τον Ιδρυτή του, καπετάν Παναγιώτη Τσάκο, για την υλοποίηση αυτού του λαμπρού εγχειρήματος που χωρίς την ουσιαστική βοήθειά τους και τη χορηγία τους δεν θα ήταν εφικτή αυτή η σπουδαία έκδοση για τους δρόμους του Αρχιπελάγους που διακινούν ανθρώπους, αγαθά και ιδέες με μοναδικό τρόπο και διαχρονική

ενατένιση της Ιστορίας, συνυφασμένης με την αναζήτηση, την εξερεύνηση και τη γνώση για τις θαλάσσιες οδούς του, που προσδιορίζεται από μίαν Οικουμενικότητα που εκπλησσει και εκπνέει.

Εκείνο για το οποίο είμαστε βέβαιοι είναι σίγουρα ότι, η προϊστορία της Ελλάδας ξεκινά πολύ πιο μπροστά από το Μινωικό Πολιτισμό.

Ήδη από τη Μειόκαινο περίοδο (25.000.000 - 5.000.000 π.Χ.) πρωτόγονα είδη ανθρώπου - αρχάνθρωποι βρίσκονται στο έδαφος της Ελλάδας. Ο Αρχάνθρωπος της Τρίλλιας, ο Ουρανοπίθηκος ο Μακεδονικός στη Χαλκιδική, καθώς και ο Μεσοπίθηκος ο Πεντελικός έζησαν πριν 11.000.000 π.Χ. με 9.000.000 π.Χ. στον Ελλαδικό χώρο.

Στην Παλαιολιθική Εποχή, στο Σπήλαιο των Πετραλώνων επίσης συναντούμε το κρανίο του Αρχανθρώπου που χρονολογείται περίπου στα 700.000 π.Χ., καθώς επίσης και το αρχαιότερο πιάτο του κόσμου από καύκαλο χελώνας (800.000 π.Χ.).

Αυτό είναι σημαντικό, καθώς αποδεικνύει πως οι Έλληνες δεν έχουν αφρικανική καταγωγή. Επίσης η αρχαιότερη γραφή είναι η ελληνική. Στην Αλόννησο το 8500 π.Χ. παρατηρούμε στο λεγόμενο σπήλαιο του Κύκλωπα σύμβολα χαραγμένα που θα αποτελέσουν αργότερα γράμματα της ελληνικής γραφής.

Μπαίνοντας στην εποχή του Χαλκού (3000-1100 π.Χ.) εισερχόμαστε σε μια νέα εποχή με λαμπρούς πολιτισμούς. Η εξέλιξη αυτών των πολιτισμών είναι μοναδική παγκοσμίως. Ανάκτορα - έθιμα - κοινωνία - πολιτισμός - σχέσεις με άλλους λαούς. Αναπτύσσεται ένας πολιτισμός με κύρος που γνωρίζει ιατρική, γεωμετρία, μηχανική, υδραυλική, ακρόμη και σοβαρές γνώσεις αποχετευτικών δικτύων, ενώ η γυναίκα έχει δικαιώματα και συμμετέχει ενεργά στην κοινωνική ζωή.

Σ' αυτήν αναπτύχθηκαν ο Κυκλαδικός, ο Μινωικός και ο Μυκηναϊκός πολιτισμός που αναπτύχθηκε περίπου από το 1600 - 1100 π.Χ., αφήνοντας πίσω του περίλαμπρα δημιουργήματα όπως η Πύλη των Λεόντων, ο Θησαυρός του Ατρέα, βασιλικοί τάφος με σπουδαίες τοιχογραφίες, οι Ταφικοί κύκλοι Α και Β, καθώς και η περίφημη γέφυρα του Αρκαδικού που χτίστηκε το 1300 με 1190 π.Χ. και συνεχίζει μέχρι σήμερα να στέκει περήφανα.

Οι Μυκηναίοι επίσης έχουν τρομερή δημιουργικότητα σε σχέση με την επεξεργασία υλικών, όπως ο χρυσός και το σσήμι, η μεταλλοτεχνία, η κεραμική που αποτελούν πλέον σημεία αναφοράς, όπως τα χρυσά ποτήρια από το Βαφειό της Λακωνίας και η προσωπίδα του Αγαμέμνονα (1600 π.Χ.), το αργυρό ρυτό σε σχήμα ταυροκεφαλής (1600-1500 π.Χ.), το δακτυλίδι της Τίρυνθας (1500-1400 π.Χ.) και καταδεικνύουν έναν λαμπρό πολιτισμό που έχει αφήσει τα σημάδια του στο χρόνο θυμίζοντας έτσι τη μοναδικότητά του.

Το πανίσχυρο ναυτικό που κυριαρχούσε στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο ήταν ο πρώτος πυλώνας στον οποίο στηρίχθηκε η μινωική θαλασσοκρατία. Ο δεύτερος ήταν το εκτεταμένο δίκτυο εμπορικών σταθμών και αποικιών που απλωνόταν σε όλα τα μήκη και τα πλάτη του χώρου αυτού και σε μέρη που ακόμα δεν μπορούμε να φανταστούμε. Για παράδειγμα, η Ναννώ Μαρινάτου, καθηγήτρια στο τμήμα Κλασικών Μεσογειακών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο του Ιλ-λινόις αποκαλύπτει στενές σχέσεις και Συμμαχίες της Αιγυπτιακής αυτοκρατορίας με την Κνωσιακή Ναυτική Δύναμη, όταν ο Τούθμωσις (1480-1425 π.Χ.) προσέφυγε στην Κρήτη για να εξασφαλίσει τον ανεφοδιασμό των στρατευμάτων του.

Έχουμε ευρήματα στις Συροπαλαιστινιακές ακτές, στην Ουγγαρία, στις όχθες του Ευφράτη ποταμού, στο Ελ Κάμπρι στο Ισραήλ, στην Ασκαλώνα. Να θυμίσουμε επίσης, ότι οι Σημίτες τους αποκαλούσαν Καφθορίμ στα κείμενα της Βίβλου, όπου η Κρήτη αναφέρεται ως Καφθόρ ή από άλλους λαούς Καπτάρα ή Καπταρού.

Μερικοί επίσης λένε ότι η λέξη Κεφτιού (Κρήτες) έχει ως ρίζα τη Βαβυλωνιακή λέξη κέπτωρ που σημαίνει τοξότης γιατί η Κρήτη φημιζόταν για τους τοξότες της.

Επίσης Μινωικά ευρήματα βρέθηκαν στη Μίλητο, όπως πλινθόκτιστοι βωμοί, τμήματα κεραμικών, τοιχογραφίες και περόνες με Γραμμική Α, στη Σικελία, στη Σαρδηνία, στη Μάλτα και αλλού.

Νέες ανακαλύψεις επίσης βρίσκουμε στο βιβλίο του Νορβηγού Sven Buchholtz με τίτλο «The rise of Bronze Age Society» όπου κάνει λόγο για ένα βράχο στην πόλη Κόνγκσμεπεργκ με χαράγματα που θυμίζουν τη Μινωική Γραμμική Α και αποκρυπτογραφείται η λέξη «μαλακός και καθαρός» κοντά σε ορυχείο καθαρού αργύρου. Ο καθηγητής αναφέρει επίσης ότι τα πλοία των Μινωϊτών ήταν πολύ προχωρημένα τεχνολογικά, είχαν καρίνα και ήταν αρτιότερα των πλοίων των Βίκινγκς 1500 χρόνια αργότερα, καθώς και μοναδικά στην πλοϊμότητα και καταλήγει λέγοντας: «Δεν θα εκπλαγώ αν μάθω από μελλοντικές έρευνες, ότι οι Μινωϊτες ήταν στην Αμερική 3.000 χρόνια πριν από τον Κολόμβο.

Ο συγγραφέας Γκάβιν Μένζις, πρώην αξιωματικός του Πολεμικού Ναυτικού της Βρετανίας υποστηρίζει στο βιβλίο του, ότι οι Μινωϊτες έφτασαν στη Βόρεια Αμερική, την Υεμένη, την Ινδία και την Κεϋλάνη όπου αναφέρονται στα έπη Sangam και Ταμίλ.

Εστιάζει επίσης στην κάμια φύλλων καπνού που βρέθηκε στη Σαντορίνη και χρονολογείται περίπου στα 2.200 χρόνια π.Χ., όταν είναι γνωστό, ότι ο καπνός εισήχθη στην Ευρώπη από την Αμερική τον 16ο αι. μ.Χ. Αναφέρει ότι πλοία των Μινωϊτών ξανοίχτηκαν στις παράκτιες περιοχές Γαλλίας, Βρετανίας, Ιρλανδίας και πιθανόν της Γροιλανδίας ψάχνοντας για κοιτάσματα μετάλλων.

Τοιχογραφία με γυναίκες στο ανάκτορο της Κνωσού

Μια σπουδαία καταγραφή επίσης του Menzis είναι ότι στις ακτές της λίμνης Superior μεταξύ Μίσιγκαν των ΗΠΑ και Καναδά έχουν εντοπιστεί εκατοντάδες ανοικτά ορυχεία απ' όπου έχουν εξαχθεί τεράστιες ποσότητες χαλκού μεταξύ του 2470-1050 π.Χ. Στις ίδιες ακτές έχουν βρεθεί 1200 περίπου Μινωικά Ευρήματα. Τα πρώτα στοιχεία εξόρυξης με μη ινδιάνικο τρόπο βρέθηκαν κοντά σε ένα χωριό που ονομάζεται Laurium (Λαύριο ίσως.).

Εξίσου εντυπωσιακό τεκμήριο που προσκομίζει, είναι τα ευρήματα του μιτοχονδριακού DNA που δείχνουν μεγάλες ομοιότητες μεταξύ Κρητών και Ινδιάνων που ζουν γύρω από τη λίμνη στα αμερικανοκαναδικά σύνορα.

Η επιστήμη που μελετά τα ωκεάνια ρεύματα, τα οποία ο Όμηρος περιέγραψε ως Βαθύροο και Βαθυδίνη μας δίνει απαντήσεις και σε ένα ακόμη ερώτημα: πως ταξίδευαν τόσο μακριά οι Κρήτες της 2ης χιλιετίας π.Χ.

Ο ομότιμος καθηγητής Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και μέλος του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου Ηλίας Μαριολάκος είναι αποκαλυπτικός: «Τα πλοία τους είχαν μήκος περίπου 56 μέτρα και ήταν υπερδιπλάσια των πλοίων του Κολόμβου. Το ρεύμα του Κόλπου του Μεξικού, το περίφημο Gulf Stream στριφογυρνά στον Ατλαντικό και διακλαδίζεται σε βρόγχους που εισχωρούν στη Μεσόγειο και τη Βαλτική. Όποιος γνωρίζει αυτές τις υδροτοσουλίθρες και τοποθετεί κατάλληλα το σκαρί του επάνω τους "πετάει"».

Ο Πλούταρχος στο κείμενό του «Περί του Εμφαινομένου προσώπου του κύκλου της Σελήνης», περιγράφει το ταξίδι των Ελλήνων σε μια ήπειρο που βρίσκεται «δυτικά των τριών νησιών και βορειοδυτικά της Βρετανίας και αποφαίνεται πως ένα σκαρί σαν την Αργώ μπορούσε να διανύσει τα 900 χλμ. απόστασης Βρετανίας - Ισλανδίας σε 5 μέρες (με 4-5 μίλια την ώρα).

Ο δε καθηγητής δρ. Μηνάς Τσακριτζής, ερευνητής των Αιγαιακών γραφών, καταφεύγει και αυτός στον Πλούταρχο για να επιβεβαιώσει τα υπερατλαντικά μινωικά ταξίδια.

Ένα από τα πιο σημαντικά κεφάλαια αυτής της έκδοσης είναι επίσης ένα εκτεταμένο αφιέρωμα στην Ιατρική αυτών των χρόνων. Η γιατρός σε αυτό το πεδίο, καταγράφει με ουσιαστική γνώση την Προτρωϊκή ή Κρητομυκηναϊκή, την Ομηρική Ιατρική, την περίοδο των Ασκληπιείων με ενδιαφέρουσες πληροφορίες και καινοφανείς πρακτικές, για εγχειρήσεις, βότανα, φάρμακα, αιθέρια έλαια με εξαιρετικές θεραπευτικές ιδιότητες, μεταδίδοντας έναν τεράστιο πλούτο ιατρικών γνώσεων, καθώς και παρασκευές αρωμάτων και καλλυντικών από βιομηχανίες που ήταν εξαιρετικά ανθηρές, καθώς βάφονταν και άνδρες και γυναίκες.

Ένα εξαιρετικό κεφάλαιο επίσης είναι αφιερωμένο στη γυναικολογία και τη Μαιευτική που είναι από τα πιο αξιοζήλευτα τμήματα της Ελληνικής Ιστορίας της Ιατρικής. Επίσης περιγράφεται η πρώτη καισαρική τομή που έγινε με τη γέννηση του Ασκληπιοίου από τον Ερμή, που βοήθησε την Κορνήιδα στη γέννα και της Σεμέλης που γέννησε τον Διόνυσο. Άρα ο Ιούλιος Καίσαρ έπεται γιατί λένε ότι ήταν ο πρώτος που γεννήθηκε με καισαρική.

Η δόκτωρ Ειρήνη Σαρόγλου - Τσάκου δημιουργεί με ενάργεια πόρτες για την αιωνιότητα. Συνθέτει έναν κόσμο χωρίς όρια, περιορισμούς και ανελαστικές αλήθειες. Ερμηνεύει τον Ελληνικό Πολιτισμό και την αλήθεια του, γιατί η καταγραφή του εμπεριέχει στοιχεία και ανοίγει δρόμους με συνέχεια και επιμονή. Συνδέει το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον με την υπομονή μελετητή, με την ίδια συνέπεια, όπως ακριβώς άσκησε και το επάγγελμα του γιατρού. Μεταδίδει τη γνώση που κατέκτησε μελετώντας χωρίς φόβο, ο οποίος αποτελεί την απουσία του στέργειν την αλήθεια και την ανοχή που αυτός προϋποθέτει για τα συγκεκριμένα γεγονότα.

Θα ήθελα να προσθέσω εδώ λίγα λόγια για την ελληνική γλώσσα που διαμέσου των αιώνων κατέγραψε και διέδωσε όλα αυτά τα θαυμαστά του πολιτισμού μας.

Τα ελληνικά είναι η μόνη γλώσσα στον κόσμο που ομιλείται και γράφεται επί 4.000 συναπτά έτη συνεχώς. Ο ποιητής μας Οδυσσέας Ελύτης είπε: Εγώ δεν ξέρω να υπάρχει παρά μια γλώσσα. Η ενιαία ελληνική γλώσσα. Το να λέμε σήμερα «ουρανός, θάλασσα, ήλιος, σελήνη, άνεμος όπως το έλεγαν η Σαπφώ και ο Αρχιλόχος είναι πολύ σπουδαίο. Επικοινωνούμε κάθε στιγμή μιλώντας με τις ρίζες μας που βρίσκονται εκεί, στα Αρχαία Ελληνικά. Φυσικά δεν γίνεται να εμφανιστεί ένας Όμηρος από το πουθενά και να γράψει λογοτεχνικά αριστουργήματα. Ο Όμηρος υπήρξε ο τελευταίος και διασημότερος μιας μεγάλης σειράς επικών ποιητών των οποίων έχουν διασωθεί τα ονόματα (Κρεώφυλλος, Πρόδικος, Αρκτίνοσ, Αντίμαχος, Κιναιΐων, Καλλίμαχος) και τα ονόματα των έργων τους (Φορωνίς, Φωκάις, Δανάις, Επίγονοι κ.ά.) αλλά

όχι τα ίδια τα έργα τους. Η ελληνική γλώσσα είναι η μόνη που έχει λέξεις, οι οποίες παραμένουν χωρίς απόδοση στις υπόλοιπες γλώσσες όπως άμιλλα, θαλπωρή, φιλότιμο. Μόνον η ελληνική ξεχωρίζει τη ζωή από το βίο, την αγάπη από τον έρωτα. Μόνον αυτή διαχωρίζει, διατηρώντας το ίδιο ριζικό θέμα, το ατύχημα από το δυστύχημα, το συμφέρον από το ενδιαφέρον κ.ά.

Στην ελληνική γλώσσα έχουμε το σημαίνον (λέξη) και το σημαϊνόμενο (έννοια), που αυτά τα δύο έχουν πρωτογενή σχέση. Γι' αυτό πολλοί διαχωρίζουν τα ελληνικά από τις άλλες γλώσσες σαν εννοιολογική γλώσσα από τις υπόλοιπες σημειολογικές γλώσσες. Ο φιλόσοφος και μαθηματικός Χάιζενμπεργκ ήταν από τους πρώτους που παρατήρησε αυτήν τη σημαντική ιδιότητα της λέξης και του εννοιολογικού της περιεχομένου.

Ένα παράδειγμα, η λέξη ελευθερία που για μας τους Έλληνες σημαίνει πολλά. Το «Ετυμολογικόν Μέγα Λεξικόν» λέει γι' αυτήν «παρά το ελεύθειν όπου ερά», δηλαδή να πηγαίνει κανείς όπου αγαπά. Πόσο ενδιαφέρουσα ερμηνεία να είσαι ελεύθερος να πας όπου αγαπάς. Για τη γιατρό λοιπόν, η αναζήτηση και η προσέγγιση της επιστημονικής αλήθειας είναι ένας σταθερός γνώμονας για τα γραπτά της και τα βιβλία της, γιατί φιλοσοφεί γνησίως τε και ικανώς.

Δεν μπορούμε να παραλείψουμε μια αναφορά για την ελληνικότατη καταγωγή των Κρητών και των Μυκηναίων.

Λέει ο Αριστοτέλης «δοκεί δ' η νήσος και προς την αρχήν την ελληνική πεφυκέναι και κείσθαι καλώς πάση γαρ επίκειται τη θαλάττη, σχεδόν των Ελλήνων...», δηλαδή «Φαίνεται ότι η Κρήτη ήταν προορισμένη να κυριαρχήσει στους Έλληνες χάρη στην ευνοϊκή της θέση, γιατί βρίσκεται σε θάλασσα που στα παράλια της έχουν εγκατασταθεί σχεδόν όλοι Έλληνες. Όλα τα φύλα των Κρητών, Ετεοκρήτες Κύδωνες, Πελασγοί κ.ά. ήταν Ελληνικά και κατά τον Στράβωνα και κατά τον Διόδωρο και κατά τον Πασανία.

Ο δε Θουκυδίδης αναφέρει ότι πριν τον Μίνωα δεν υπήρχε πολιτισμός και ότι αυτός είναι η αιτία που αναπτύχθηκε η Ελλάδα. Συγκρότησαν στόλο που νίκησε τους Κάρες και τους Φοίνικες που λυμαίνονταν το πέλαγος και ρήμαζαν το εμπόριο, νομοθέτησαν, ίδρυσαν τους Ολυμπιακούς Αγώνες, επέβαλαν τη σωματική άσκηση για ευζωΐα, καλλιέργησαν τις τέχνες, κατασκεύασαν χρήσιμα εργαλεία, ανέπτυξαν την κοινωνικότητα και τη συμβίωση.

Ο σερ Άρθουρ Έβανς πίστευε, ότι το κέντρο του κόσμου ήταν η Μινωϊκή Κρήτη και έβλεπε τους Μυκηναίους σαν κακούς αντιγραφείς. Ο καθηγητής Άλαν Βέις τον αντέκρουσε θεωρώντας αυτόνομο τον Μυκηναϊκό Πολιτισμό.

Οι Μυκηναίοι μιμήθηκαν μεν την Τέχνη των Κρητών, αλλά δημιούργησαν και τη δική τους. Οι Μινωϊτες ασπασθηκαν τη δημοκρατία και οι Μυκηναίοι την ευρυμμία, τη συμμετρία, το αγωνιστικό πνεύμα. Αξιοποίησαν το άρμα και το άλογο και η θρησκεία τους είχε έντονα τα άνθρωπο μορφικά στοιχεία.

Ο Βέις πίστεψε στην ελληνικότητα των Μυκηναίων και της γλώσσας τους και δικαιώθηκε, όταν βρέθηκε το βότσαλο στην Καστανιά της Ολυμπίας που φέρει στοιχεία της γραμμικής Β, χρονολογημένο στα 1650 π.Χ., ενώ την ίδια χρονική στιγμή, οι Μινωϊτες χρησιμοποιούσαν γραμμική Α. Έτσι επιβεβαιώθηκε ότι είχαν εξελιγμένο πολιτισμό και δεν ήταν «γεωργοί και κτηνοτρόφοι», όπως έλεγε ο Έβανς. Ο Βέις, μετά θάνατον δικαιώθηκε γιατί η γραμμική Β απεικόνιζε απλά την ελληνική γλώσσα. Είναι γεγονός ότι ο Ελληνικός Πολιτισμός ως ιδεολογική οντότητα έχει ήδη διαμορφωθεί, ολοκληρωθεί και επιβληθεί απόλυτα, χωρίς ξένες προσμίξεις.

Το 1875 ο Άγγλος νομικός και κοινωνιολόγος Sumner Maine παρατηρούσε: Σε αυτόν τον μικρό λαό, εναπόκειται να δημιουργήσει την αρχή της προόδου και με εξαίρεση τις τυφλές δυνάμεις της φύσης, δεν υπάρχει τίποτε στον κόσμο, που να μην έχει ελληνική καταγωγή. Οι δε αξίες των Ελλήνων είναι οι μόνες ικανές να οξυγονώσουν τη σημερινή παγκόσμια πραγματικότητα. Οι ρίζες του ελληνικού πολιτισμού είναι η μήτρα αυτού του οικοδομήματος που ονομάζουμε Ευρωπαϊκό Πολιτισμό.

Τα αρχέτυπα και τα σύμβολα του πολιτισμού μας αν αντιμετωπισθούν με τη δέουσα σοβαρότητα και προσοχή, δίνουν στον άνθρωπο τις μεγαλύτερες δυνατότητες για ψυχική εξέλιξη, στοχεύοντας σε ανώτερα επίπεδα γνώσης. Όλα αυτά λειτουργούν σαν εφελτήριο για δημιουργική δύναμη και θέληση, σε ένα πραγματικό ταξίδι αυτογνωσίας.

Η γιατρός αυτά τα αποδίδει με τη ματιά ενός ανθρώπου που ζει τη θάλασσα δεκαετίες από κοντά, γοητεύεται από το διαχρονικό μεγαλείο του ελληνικού πολιτισμού και θέλει η χώρα του να βρεθεί κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά σε αντίστοιχη θέση με το ύψος της ελληνικής ναυτιλίας που κρατά αξιοζήλευτη θέση παγκοσμίως.

Θέλω εδώ να ευχαριστήσω τη γιατρό προσωπικά, να της ευχηθώ να είναι καλοτάξιδα και αυτά τα βιβλία της και να δώσω τη σκυτάλη στους εξαιρετικούς ομιλητές της αποψινής παρουσίασης.

Ο Άνθρωπος Έλληνας

Γράφει ο
Κώστας Μιχ. Φράγκος

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, δημιουργήθηκε ο Έλληνας, απόγονος ενός Θεού, που έσβησε σιγά σιγά από τη μνήμη του, αλλά δεν ξέχασε να τον αναφέρει χωρίς να πιστεύει σ' αυτόν, θεωρώντας τον απλώς σαν μύθο.

Η ΣΟΦΙΑ ΤΟΥ χάθηκε κι αυτή σιγά σιγά με το πέρασμα του χρόνου. Διασκορπίστηκε κι αυτή μαζί με τις αξίες της ζωής.

ΜΙΑ ΣΟΦΙΑ που μεταφέρθηκε από τους ίδιους τους Έλληνες σ' άλλους λαούς και χώρες, χωρίς ο ίδιος ο Έλληνας να μπορεί να την κρατήσει, γιατί δεν τον άφησαν. Ποιοι είναι αυτοί που δεν τον άφησαν;

ΜΑ ΑΥΤΟΙ που επέζησαν από τον κατακλυσμό μέσα στη λάσπη και αποφάσισαν να εκδικηθούν το γένος αυτό που κρατούσε τα κλειδιά της σοφίας στερώντας του αυτά που ξέρει. Στερώντας του τη σοφία της ύπαρξης, της ζωής.

Ο ΈΛΛΗΝΑΣ ξεχώριζε σαν άτομο από τους άλλους λαούς, με τη φιλοτιμία και την ευθιξία του, που τον διέκρινε σε κάθε έργο που καταπιανότανε, καθώς και από μια ιδιαίτερη υπερηφάνεια και λεβεντιά που είχαν βαθιά τις ρίζες τους μέσα στο χρόνο και μέσα στο ξεχωριστό άγριο και μαζί Ελληνικό τοπίο.

ΑΥΤΗ την ιδιαιτερότητα και γραφικότητα του Ελληνικού χώρου, τράνταζε από τα θεμέλια ο άνεμος του πολέμου και της αμείλικτης τεχνικής προόδου, που ακολούθησε δημιουργώντας ισχυρά ρήγματα στον εσωτερικό ψυχικό κόσμο του Έλληνα.

Ο ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟΣ Έλληνας κυριευμένος από έναν ψυχρό ορθολογισμό από ένα ρυθμό εξέλιξης χωρίς προγραμματισμό, τείνει να θυσιάσει κάθε τι παραδοσιακό στο όνομα της προόδου, που συντρίβει κάθε συναισθηματικό δεσμό με το παρελθόν. Στην προσπάθειά του να κάνει τη ζωή του "καλύτερη" ν' απαλλαγεί από το πλέγμα της υπανάπτυξης, να φανεί ότι δεν είναι επαρχιώτης, ότι δεν βρίσκεται

μακριά από την εξέλιξη της Ευρώπης, οδηγήθηκε σταδιακά σε μια περιφρόνηση κι αποστροφή για κάθε τι που θυμίζει την "ταπεινή" του καταγωγή ή την "παλιά" του φτώχεια, άσχετα αν αυτό είναι και σημαντικό κι αξιοσέβαστο. Γι' αυτό ακριβώς σήμερα καταστρέφεται στη χώρα μας ό,τι πολλά φωτισμένα πνεύματα θεωρούν ως άξιο να διατηρηθεί.

Η ΣΥΝΕΧΗΣ αύξηση των ανέσεων, η πληθώρα των αγαθών, που περιβάλλουν το σύγχρονο άνθρωπο, τον αναγκάζουν να στρέφεται προς αυτά, να τα επιζητεί διαρκώς, παραβλέποντας κάθε εσωτερική πνευματική ανάγκη.

ΑΛΛΑ ακόμα μεγαλύτερος είναι ο ηθικός κίνδυνος. Η ηθική πλευρά του πολιτισμού υστερεί, οι ηθικές αξίες μπαίνουν σε δεύτερη μοίρα, θέτοντας υστερόβουλα σε αμφισβήτηση και συχνά σε απόρριψη, αξίες όπως η πατρίδα, η θρησκεία, η εντιμότητα, η δικαιοσύνη, που πάνω σ' αυτές γεννήθηκε και τράφηκε το Ελληνικό Πνεύμα, ξεχωρίζοντας δυναμικά από κάθε άλλο.

ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, μάλιστα της τυπογραφίας και του κινηματογράφου, η διάδοση αναγνώσμάτων και θεαμάτων στην τηλεόραση με ανήθικο περιεχόμενο, βρήκαν ; απροετοίμαστο τον Έλληνα για να τα πολεμήσει, με αποτέλεσμα να οδηγείται σε ηθικές παρεκτροπές. Και έτσι, άρχισαν να του ροκανίζουν σιγά - σιγά, αργά - αργά τις ρίζες, χωρίς ο Έλληνας να το καταλάβει. Του επιβόλλανε σιγά - σιγά πράγματα που θα τον κάνανε να ξεχάσει ποιος πραγματικά ήταν.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΑΝΕ πυρκαϊές σε Βιβλιοθήκες, επιβόλλανε , όρους που θα τον αποπροσανατόλιζαν. Και ξαφνικά ο Έλληνας έμεινε γυμνός, ευάλωτος απ' όλους.

ΔΙΑΣΚΟΡΠΙΣΤΗΚΕ, όπως πάντα, από συνήθεια, όπως τα παλιά χρόνια, που ταξίδευε πάνω κι έξω από τη Γη, χωρίς να 'θυμάται τίποτα από τα χρόνια εκείνα.

Ο ΣΟΒΑΡΟΤΕΡΟΣ όμως κίνδυνος που διατρέχει ο νεοέλληνας σήμερα απειλεί να του εξαφανίσει κάθε ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της φυλής του, είναι η ξενομανία. Αυτό είναι κυρίως χαρακτηριστικό των υποανάπτυκτων λαών και ατόμων, αποκαλύπτει έλλειψη αυτοπεποίθησης και εμπιστοσύνης στις προσωπικές ικανότητες και δυνατότητες του ανθρώπου.

Η ΞΕΝΟΜΑΝΙΑ δεν μπορεί παρά να αποτελεί ντροπή, για τον νεοέλληνα με τον τεράστιο πολιτισμό, που τόσα πρόσφερε στην παγκόσμια κοινωνία, και είναι αποτέλεσμα έλλειψης των ιδιαίτερων εκείνων στοιχείων της προσωπικότητάς τους, δηλαδή της υπερηφάνειας, του φιλότιμου και γενικά της εσωτερικής ελευθερίας, που τον διέκριναν άλλοτε και εν μέρει, ίσως και σήμερα, από τους άλλους λαούς. Το ρητό των αρχαίων "πας μη Έλλην, Βάρβαρος" αποτελεί μακρινό, κούφιο νόημα για τον σημερινό Έλληνα.

ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ όμως να παραγνωρίσουμε το "δαιμόνιο της Ελληνικής φυλής" που συνίσταται στην εξυπνάδα, στην ετοιμότητα των Ελλήνων, μπροστά σε κάποιον άμεσο κίνδυνο για την Ελληνική φυλή.

ΜΕΣΑ σ' αυτά τα μεταπολεμικά χρόνια, μετά τον αδελφοκτόνο εμφύλιο πόλεμο, όλο και πιο φανερά γίνονται τα σημάδια του Έλληνα που καταδιώχθηκε χωρίς ο ίδιος να το καταλάβει ποτέ.

ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΜΑΪΚΗ Αυτοκρατορία, από το Βυζάντιο, το Μικρασιατικό πόλεμο και όλους τους μετέπειτα. Μέσα σ' όλους αυτούς όμως υπήρξαν πολύ λίγοι που απετέλεσαν εξαιρέσεις, χωρίς να καταλάβουν ποτέ ότι ήταν απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων. Και τώρα οι ψυχές ξυπνάνε, οι γνώσεις οι παλιές έρχονται νωπές μέσα στο μυαλό, στη νόηση, στη σκέψη, είναι ο καιρός να ελευθερωθούν.

ΑΣ ΑΓΩΝΙΣΤΟΥΜΕ, λοιπόν, για να διατηρήσουμε μια ανανεωμένη ξεχωριστή νεοελληνική προσωπικότητα.

ΕΔΩ ΠΡΕΠΕΙ να διευκρινίσουμε κάτι, ότι Έλληνας δεν είναι αυτός ο οποίος γεννήθηκε, ή φέρει την Εθνικότητα ή υπηκοότητα του Έλληνα.

ΈΛΛΗΝΑΣ είναι αυτός που αισθάνεται και σκέφτεται πραγματικά σαν Έλληνα.

Η Δημοκρατία μας αυτοκαταστρέφεται διότι κατεχράσθη το δικαίωμα της ελευθερίας και της ισότητας, διότι έμαθε τους πολίτες να θεωρούν την αυθάδεια ως δικαίωμα, την παρανομία ως ελευθερία, την αναιδεια του λόγου ως ισότητα και την αναρχία ως ευδαιμονία

Ισοκράτης (436 π.Χ.-338 π.Χ.)

ΜΕΘΟΔΙΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΛΛΟΣ: ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΑΙ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΕΣ ΤΩΝ ΣΛΑΒΩΝ

(Υπό Δρ. Φιλ. Μαρία Ελευθερίας Γ. Πατράκου)

Ο διάσημος Βρετανός Βυζαντινολόγος, Σερ Στήβεν Ράνσιμαν είχε πει σε μια επίσημη εκδήλωση κάποτε: "θα ήθελα να πω στους Έλληνες ένα μήνυμα: να θυμούνται ότι το παρελθόν τους υπήρξε πολλές φορές σκοτεινό, αλλά όταν το παρελθόν είναι σκοτεινότερο ακριβώς τότε είναι και ηρωϊκότερο».

Η επαλήθευση των λόγων του μπορεί να ισχύσει στην περίπτωση της εποχής του πιο παρεξηγημένου αυτοκράτορα του Βυζαντίου, Μιχαήλ Γ' του λεγόμενου Μέθυσου. Τότε εκπέμφθηκαν λαμπρές πολιτιστικές αστραπές χάρη στην επιτυχή αποστολή των Θεσσαλονικέων αδελφών ιεραποστόλων και Διδασκάλων, Κυρίλλου και Μεθοδίου για τον εκπολιτισμό και εκχριστιανισμό των Σλάβων και την ένταξή τους στον ευρωπαϊκό κόσμο.

Στη Θεσσαλονίκη την «πρεσβυτάτη, την πολυάνθρωπο και ευανδρή» γεννήθηκαν ο Μεθόδιος το 820 και ο Κωνσταντίνος και μετέπειτα Κύριλλος με το μοναστικό του όνομα το 827. Ήταν δύο από τα επτά τέκνα του ευγενούς, ανώτερου Βυζαντινού αξιωματούχου και υπευθύνου για θέματα στρατιωτικής διοίκησης του Βυζαντίου, Λέοντα.

Και οι δύο αδελφοί μιλούσαν την ελληνική και τη σλαβική γλώσσα, που τους διευκόλυνε στη μετέπειτα διακονία τους. Υπήρξαν και οι δύο πρότυπα με διαχρονική και πανανθρώπινη αξία. Η ειρηνική συμβίωση της πόλης του Αγίου Δημητρίου με την σλαβική ενδοχώρα, αποτελεί και την ουσιαστική προϋπόθεση του Κυρίλλομεθοδιανού πολιτιστικού άθλου επειδή στη Θεσσαλονίκη δεν υπήρχε μία «παίδων σχολή», ο νεαρός Κωνσταντίνος θα σταλεί μαζί με τον αδελφό του Μεθόδιο στη Βασιλεύουσα για ανώτερες σπουδές, εκεί, στη Σχολή της Μαγναύρας θα συναντήσει τον Μητροπολίτη της γενέτειράς του, τον Λέοντα, ο οποίος θα μυήσει τον νεαρό μαθητή στα μυστικά του αλγεβραϊκού συμβολισμού, γεγονός που θα σφραγίσει το έργο του ως φωτιστού των Σλάβων. Οι δύο αδελφοί, εξάλλου, ήταν εξοικειωμένοι με τον νοτιοσλαβικό προφορικό κώδικα, που ήταν σε χρήση στα περικόρια της γενέτειράς τους. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται και από τον βίο του Μεθοδίου: «Διότι σεις είστε Θεσσαλονικείς και όλοι οι Θεσσαλονικείς ομιλούν συχνά τη Σλαβική», θα αιτιολογήσει την επιλογή του ο αυτοκράτορας Μιχαήλ Ρ, όταν το έτος 863 θα αναθέσει σ' αυτούς την ιεραποστολή στη Μακρινή Μεγάλη Μοραβία. Ο προφορικός κώδικας των εκχριστιανισμένων Σλάβων, θα αποτελέσει κατά την ομόφωνη άποψη των νεωτέρων ερευνητών τη βάση για τη δημιουργία της πρώτης γραπτής γλώσσας των σλαβικών λαών.

Η πρώτη γραπτή γλώσσα του σλαβικού κόσμου αποτελεί και το πρωτοποριακό φιλολογικό επίτευγμα του Κωνσταντίνου, ο οποίος κωδικοποίησε τη Γραμματική και το Συντακτικό της, εμπλουτίζοντάς το με τη συντακτική δομή της ελληνικής. Αυτή η γλώσσα θα αποτελέσει το κατ' εξοχήν μέσο μετάβασης του σλαβικού κόσμου από το στάδιο του "προφορικού σε εκείνο του γραπτού και την ενσωμάτωσή του στην πολυπολιτισμική φυσιογνωμία της Ευρώπης. Το δεύτερο φιλολογικό επίτευγμα του Κωνσταντίνου είναι η εφεύρεση ενός ιδιαίτερου γραφικού κώδικα για την καταγραφή των σλαβικών κειμένων, ενός αλφαβήτου, του γλαγολιτικού (σλαβικά glagolica, από το ρήμα glagolatiζ

ομιλώ). Ο Κωνσταντίνος ως ακαδημαϊκός διδάσκαλος είχε τον τίτλο του φιλοσόφου, έχοντας ως διδάσκαλο στην Κωνσταντινούπολη, τον σκαπανέα της επιστημονικής σκέψης, Λέοντα. Ύστερα από την επιτυχή αποστολή των δύο Θεσσαλονικέων ιεραποστόλων βαπτίζονται οι Βούλγαροι με τον αρχηγό τους Βόριδα το 863, ο οποίος παίρνει το όνομα Μιχαήλ προς τιμήν του αναδόχου του Μιχαήλ Γ. του Μέθυσου. Με τον εκχριστιανισμό των Σλάβων τα σλαβικά φύλλα εντάσσονται στον ευρωπαϊκό κόσμο.

Ο εκχριστιανισμός των Σλάβων, όλων των λαών των κατοικούντων στα βόρεια της Βυζαντινής αυτοκρατορίας, διευρυνε την κοινοπολιτεία της αυτοκρατορίας και οι πρώην σκυθικές χώρες ενώ για τους αρχαίους Έλληνες ήταν ταυτόσημες με τη βαρβαρότητα χάρη στον εκχριστιανισμό και τον πολιτισμικό εκβυζαντινισμό τους αποκτούν ίδια γραμματεία και φιλολογία μετά την οργάνωση της σλαβονικής, της παλαιοσλαβικής γλώσσας από τους Κύριλλο και Μεθόδιο και τους μαθητές τους. Αποκτούν εκκλησιαστική τέχνη, (αρχιτεκτονική και ζωγραφική), αλλά προχωρούν επίσης σε νέες δημιουργικές σχολές υψηλής έμπνευσης.

Μία νέα πολυπολιτισμική κοινότητα δημιουργείται ανάμεσα στους λαούς του Αίμου, Βουλγάρους, Σέρβους, Κροάτες, Αρειανούς και Παγανούς, Βλάχους, Αλβανούς, Ρουμάνους, Αλανούς και Αβασγούς. Οι δύο Διδάσκαλοι και αδελφοί ιεραπόστολοι μετέφρασαν στο γλαγολιτικό αλφάβητο την Αγία Γραφή πολλά λειτουργικά και θεολογικά βιβλία και τη Βυζαντινή υμνολογία. Στο γλαγολιτικό αλφάβητο στηρίζεται και η σημερινή κυριλλική γραφή (ονομάστηκε έτσι προς τιμή του Κυρίλλου) των σλαβικών εθνών και πάνω σ' αυτό στηρίχθηκε όλη η γραμματεία τους.

Η διαφωτιστική αποστολή των δύο αδελφών προκάλεσε το φθόνο και το μίσος των Φράγκων και του γερμανολατινικού κλήρου. Ο Μεθόδιος κατηγορήθηκε στη Ρώμη ως αιρετικός και κλήθηκε να απαντήσει ο ίδιος στις κατηγορίες ενώπιον της κουρίας, το 880.

Η παρούσα των επιχειρημάτων του υπήρξε μία λαμπρή νίκη της καθ' ημάς Ανατολής, ότι ο κάθε λαός είναι ελεύθερος να λατρεύει τα θεά στη δική του γλώσσα, εναντίον της στενής αντίληψης της τριγλωσσίας που προέβαλε ο γερμανικός κλήρος. Ο πάπας με τη βούλα του Industrial tuae (Ιούνιος 880), έδωσε πανηγυρικά τη συγκατάθεσή του να κηρύσσεται ο λόγος του Θεού στη σλαβική γλώσσα και επανεβεβαίωσε τον Μεθόδιο ως αρχιεπίσκοπο της Μοραβικής εκκλησίας.

Ο Κωνσταντίνος, έμεινε στη Ρώμη πάνω από ένα χρόνο μαζί με τον αδελφό του σε μία από τις πολυάριθμες Βυζαντινές μονές που υπάρχουν εκεί και λίγο προ του θανάτου του εστέφθη μοναχός, σύμφωνα με το Βυζαντινό τυπικό, λαμβάνοντας το όνομα Κύριλλος. Εκοιμήθη στις 14 Φεβρουαρίου 869 σε ηλικία 42 ετών έχοντας επιτελέσει μαζί με τον αδελφό του ένα γιγάντιο έργο. Ετάφη στη βασιλική του Αγίου Κλήμεντος του 4ου αιώνας στη δεξιά πλευρά του Ιερού Βήματος. Το διαφωτιστικό και αποστολικό του έργο συνέχισε ο αδελφός του, Μεθόδιος, με αυξημένο κύρος, ως αρχιεπίσκοπος Σιρμιού. Και η δική του υπόλοιπη ζωή συνεχίστηκε μέσα σε διώξεις. Οδηγήθηκε σιδηροδέσμιος το Νοέμβριο του 870 σε συνοδικό δικαστήριο με ψευδείς κατηγορίες που του εκτόξευσε ο φραγκικός κλήρος. Καταδικάστηκε από το συνοδικό δικαστήριο σε εγκλεισμό σε κάποια μονή της Ν. Γερμανίας, στη Σοναβία, με πέντε μαθητές του. Μετά από τριάντα μήνες εγκλεισμού και με την παρέμβαση του νέου Πάπα, Ιωάννη Η' (872 - 882), επέστρεψε στη Μοραβία, ως αρχιεπίσκοπος της χώρας αυτής. Βρήκε υποστήριξη από τον ηγεμόνα

της χώρας Σβατοπούλλο. Η περίοδος αυτή (874 - 875) υπήρξε ιδιαιτέρως γόνιμη. Συνέχισε την εδραίωση και οργάνωση της μοραβικής εκκλησίας, κατάρτιζοντας ντόπιους κληρικούς αλλά κυρίως εντείνοντας τη συγγραφική και μεταφραστική του δραστηριότητα. Μετά το θάνατό του (885) οι μαθητές του εγκατέλειψαν τη Μοραβία και συνέχισαν το έργο του.

Οι φωτιστές Άγιοι των Σλάβων θεωρούνται σήμερα προστάτες της Ευρώπης και εορτάζονται από την Ορθόδοξη Εκκλησία στις 11 Μαΐου.

Το έργο των δύο μεγάλων Ιεραποστόλων και διδασκάλων πηγάζει από μία τολμηρή σύλληψη του Κωνσταντίνου - Κυρίλλου: ότι η Αλήθεια πρέπει να κηρύσσεται σε ένα λαό σε γλώσσα κατανοητή, για να μπορεί ο κάθε πιστός να επικοινωνεί με το Θεό στη μητρική

του γλώσσα. Η όλη του προσπάθεια αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο και τις απαρχές μιας αυθύπαρκτης παρουσίας των σλαβικών λαών μέσα στο πολιτιστικό μωσαϊκό της Ευρώπης. Η μνήμη και το έργο τους αποτελούν για τον σλαβικό λαό μία διαχρονική σταθερά. Στα ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια, προσφάτως και στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, ιδρύονται έδρες και τμήματα σλαβικών σπουδών. Στην επιστημονική αυτή ενασχόληση η κυριλλομεθοδιανή παράδοση έπαιξε το ρόλο της κινητήριας δύναμης. Οι Κυριλλο-Μεθοδιανές μελέτες εγκαينαιάζουν τη διεργασία μιας πολιτιστικής αφύπνισης σ' ολόκληρο τον κόσμο και οι Σλάβοι ενθουσιάζονται στη σκέψη ότι έχουν αποκτήσει από τον 9^ο αιώνα την πολιτιστική και γλωσσική τους αυτοτέλεια και ο θρησκευτικός χαρακτήρας του έργου των δύο αδελφών Ιεραποστόλων αποτελεί το δεσμό που τους ενώνει όλους.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛ.Ι.ΚΑΡ.)¹ ΚΑΙ Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΓΙΑΤΡΟΥ & ΑΣΘΕΝΟΥΣ

Υπό κ. Μερόνης Σπυροπούλου²

Επιμέλεια: Αναστ. Ι. Τριπολίτη, Ιατρού-Αγγειοχειρουργού

¹ ΕΛ.Ι.ΚΑΡ.: Κοινοφελές Ίδρυμα, ΝΓΠΔ.

² Η κ. Σπυροπούλου είναι Ομότιμη Καθηγήτρια της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΓΙΑΤΡΟΥ ΚΑΙ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από την προϊστορική ήδη εποχή, ο άνθρωπος συνέδεε την υγεία του με αόριστες υπερφυσικές δυνάμεις οι οποίες, αρχικά, ταυτίστηκαν με μαγικές. Από την εποχή του χαλκού και μετά, οι δυνάμεις αυτές, ως εξωτερικεύσεις της θρησκευτικότητας του ανθρώπου, πήραν την μορφή θεοτήτων υγείας που επικράτησαν στους αρχαίους πολιτισμούς.

Από τον 6^ο, π.Χ. αιώνα και μετά, με την αξιέπρασπη συμβολή του Ελληνικού πνεύματος, η Ιατρική μεταμορφώθηκε. Και, από μεταφυσικο-εμπειρική τέχνη, έγινε επιστήμη. Κατέπιασε, τούς ιερείς-ιατρούς διαδέχτηκαν οι καθαυτοί ιατροί, οι οποίοι, όμως, διατήρησαν πάντα μian ειδική και μοναδική σχέση με τους συνανθρώπους τους. Σχέση, η οποία διαγράφεται ανάγλυφα, στον στίχο του Ομήρου που λέει «**Ιατρός γαρ, ανήρ πολλών ἀντάξιος ἄλλων**». Και, σε στιγμή αληθινής κορύφωσης, εκφράζεται μέσα στον υπέροχο «**Ορκο**» του Ιπποκράτη, τον οποίο και **σήμερα δίνουν οι ανά τον κόσμο γιατροί**, αναγνωρίζοντας και καθομολογώντας έτσι την διαχρονική υπόκληση στις υποθήκες του.

Είναι συνεπώς χρήσιμο, σε μια εποχή ανατριχιαστικής, θα έλεγα, εμπορευματοποίησης των πάντων, να σταθούμε στην ουσία της ιδιαιτερότητας που χαρακτηρίζει την σχέση μεταξύ γιατρού και ασθενούς, για να μπορέσουμε, στη συνέχεια, να αντιληφθούμε την σημασία των παραγόντων εκείνων, που συμβάλλουν στην ενδυνάμωση ή στην υποβάθμιση και τον ευτελισμό αυτής της σχέσεως. Δοθέντος ότι, από αυτήν την σχέση, εξαρτάται το ύψιστο αγαθό του ανθρώπου, η υγεία. Και όταν λέμε «υγεία», εννοούμε συνολικά την σωματική, την ψυχική, την πνευματική και την κοινωνική υγεία.

Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

Ας αναλογιστούμε, λοιπόν, την προσφώνηση που, συχνά, χρησιμοποιεί ο Έλληνας ασθενής: «**Γιατρέ μου!**»...

Αύτη η συγκινητική κτητική αντανωμία, που συνοδεύει την λέξη γιατρέ, έχει και εκφράζει ουσιαστικές συναισθηματικές προεκτάσεις. Υποδηλώνει, εμμέσως πλην σαφώς, ότι ο άρρωστος βλέπει, θέλει να βλέπει τον γιατρό, μέσα από ένα εντελώς διαφορετικό πρίσμα από εκείνο που βλέπει τους περισσότερους άλλους παράγοντες της κοινωνικής ζωής, όπως, για παράδειγμα, τον δάσκαλο, τον μηχανικό, τον δικηγόρο, τον διευθυντή μιας Τράπεζας, ή τον πιλότο τού αεροπλάνου.

Με την κτητική αυτή αντωνυμία, ο άρρωστος εκφράζει μια έντονη επιθυμία για οικειοποίηση και διεκδίκηση, **κατ' αποκλειστικότητα** του ενδιαφέροντος και της φροντίδας του γιατρού. Συγχρόνως, εκφράζει και μιαν αφοπλιστική διάθεση εξαρτήσεως από αυτόν, μέσα από μια λανθάνουσα ή έκδηλη αίσθηση ανασφάλειας.

Εκφράζει ακόμα την ανομολόγητη ανάγκη του να αντιμετωπιστεί όχι σαν ξένος, αλλά σαν «δικός», στο ψυχοσωματικό του σύνολο. Σαν «πρόσωπο» και όχι σαν μια απρόσωπη νοσολογική οντότητα ή, χειρότερα ακόμα, σαν μια άψυχη μηχανή που έπαθε κάποια βλάβη και χαρακτηρίζεται από έναν ψυχρό κωδικό αριθμό.

Βαρύνουσα σημασία έχει και το γεγονός ότι, ο άρρωστος πηγαίνει στον γιατρό έχοντας ήδη παλέψει μυστικά και εναντίον μιας έμφυτης συστολής, αλλά και προσπαθώντας να συμβιβαστεί με το γεγονός ότι πρέπει να εκτελέσει αδιαμαρτύρητα και όποιες «διαταγές» θα του δώσει αυτός. Όπως, για παράδειγμα, «γδύσου, βήξε, μην αναπνέεις, άνοιξε το στόμα σου κ.α.». Τέλος, φοβάται την πραγματική ή φανταστική ταλαιπωρία που τυχόν τον περιμένει ή την «επιτηγορία» που θα ακουστεί από το στόμα του γιατρού.

Όλα αυτά κάνουν τον ανήσυχο, έμφοβο και συχνά πονεμένο ασθενή, να αισθάνεται ένα υποσυνείδητο δέος ανάμικτο με μια συνειδητοποιημένη «απέχθεια» προς αυτόν τον «ξένο» άνθρωπο, ο οποίος, ξαφνικά, αποκτά υπερβολικά δικαιώματα, εισβάλλοντας κυριολεκτικά στην προσωπική του ζωή. Έχει, λοιπόν, ανάγκη να επικοινωνήσει ουσιαστικά μαζί του, μήπως και καταφέρει να απαλλάξει από το καρδιοχτύπι που τον βασανίζει.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Πέρα, όμως, από τις εγγενείς αυτές δυσκολίες, που είναι σύμφυτες μ' αυτήν την ίδια τη σχέση γιατρού και αρρώστου, οι σύγχρονες συνθήκες ζωής προσθέτουν κι' άλλους παράγοντες, που κάνουν ακόμα πιο σύνθετη και πολύπλοκη την «επιχείρηση» ουσιαστικής

επικοινωνίας μεταξύ τους.

Στην εποχή της πληθωρικής κοινωνικότητας - που έχει μεταπέσει σε επιπόλαιη ή εκσκοπιμότητα κοσμικότητα και καλλιεργείται με δεξιώσεις, μαζικές διασκεδάσεις, εκδηλώσεις, σωματεία ή και με καταφυγή σε διαδικτυακές επαφές κλπ. - οι άνθρωπινες σχέσεις, φαίνεται ότι γίνονται όλο και δυσκολότερες. Επίσης, η άκριτη απομυθοποίηση θεσμών, αξιών και συμβόλων, η ψεύτικη και υποκριτική, πολλές φορές, οικειότητα και, συγχρόνως, μια γενικευμένη καχυποψία, μια αμφισβίτηση των πάντων από τους πάντες - δικαιολογημένη ή από «μόδα» -, ο φθόνος και, κυρίως, η μετά βουλμίας επιδίωξη υλικών αγαθών, ως απόδειξη καταξίωσης, πνίγουν ή και καταργούν αυθόρμητα και ανιδιοτελή συναισθήματα. Αυτά που δίνουν την διάσταση της ανθρωπιάς στη ζωή μας. Διάσταση που υπήρξε πάντα το θεμέλιο αλλά και ο ακρογωνιαίος λίθος της ιατρικής επιστήμης, αφού όπως λέει και πάλι ο Ιπποκράτης στην αποφθεγματική του ρήση: «**Ιατρός φιλόανθρωπος ανήρ ἐστί**»¹.

Επί πλέον, η θυελλώδης εισβολή της τεχνολογίας και της υπερβολικής εξειδίκευσης στην σύγχρονη ιατρική πράξη, εκτός από την αδιαμφισβήτητη πρόοδο που έφερε, είχε και δύο σοβαρές συνέπειες, καθόλου εποικοδομητικές για τη σχέση μεταξύ γιατρού και αρρώστου. Και εξηγούμαι:

α) Δημιούργησε στον ασθενή και ιδιαιτέρως στον Έλληνα ασθενή, τον παραπληροφορημένο αλλά και, συχνά, «παντογνώστη», την βεβαιότητα ότι η ιατρική έγινε παντοδύναμη και μπορεί να αντιμετωπίσει επιτυχώς όλα τα προβλήματα. Άρα, οσάκις δεν επέρχεται ίαση, κατά την εκτίμηση του ασθενούς ή και των οικείων του, ευθύνονται πάντα οι θεράποντες, και

Β) έκανε, στις περισσότερες περιπτώσεις, την ιατρική απρόσωπη, αφού βρισκόμαστε ήδη στην εποχή της εργαστηριακής, κυρίως, διαγνώσεως, της τηλεδιαγνώσεως, της τηλεθεραπείας και της τηλε- και ρομποτικής χειρουργικής. Έτσι, οι γιατροί αποστασιοποιούνται, όλο και περισσότερο, από τον άρρωστο και επικεντρώνουν την προσοχή τους, σχεδόν αποκλειστικά, στις εργαστηριακές παραμέτρους του κάθε «περιστατικού».

¹ Και ο Μέγας Βασίλειος επίσης λέγει: «Πάσι τοις την ιατρικήν μετιούσι φιλανθρωπία το επιτήδευμα».

.....

Μ' αυτήν όμως την τακτική, ο άρρωστος έχασε **τον γιατρό «του»**, αλλά και οι γιατροί στερήθηκαν, σε μεγάλο βαθμό, την υπομονετική σχέση αλλά και την μαγεία της ιατρικής τού «προσώπου», που χαρίζει την ικανοποίηση της προσφοράς και το μεγαλείο της συμπάθειας προς κάθε συγκεκριμένο άρρωστο.

Ας θυμηθεί ο καθένας μας μια προσωπική του εμπειρία, από νοσηλεία δική του ή ενός οικείου του, σε κάποιο από τα μεγάλα νοσηλευτικά ιδρύματα της χώρας μας. Η συμπεριφορά της αποστασιοποιημένης ή και υποτιμητικής βιασύνης, ακόμα και του νεαρού βοηθού, ή ο ανάγωγος ενικός που χρησιμοποιείται, παγώνουν τον ασθενή που αποτολμά να του εκφράσει τις απορίες και την αγωνία του.

Υπάρχουν βεβαίως και οι πολλές, συχνά συγκινητικές, εξαιρέσεις, οι οποίες, με αξιοθαύμαστη ταύτιση, θυμίζουν τον αληθινό λειτούργο της ιατρικής επιστήμης. Αυτόν που έκανε τους ανθρώπους, κάποτε, να τον θεωρούν πραγματικά «δικό τους άνθρωπο» και να βιώνουν, στην καθημερινότητά τους, την έννοια του «μετά τον θεό, ο γιατρός μας».

Πέρα από μια κοινή παραδοχή του χαρίσματος που έχουν ορισμένοι άνθρωποι στο να γίνονται αποδοκτοί και συμπαθείς, είτε αυτοί είναι γιατροί ή οτιδήποτε άλλο, προκύπτει στο σημείο αυτό ένα καίριο ερώτημα:

Να υπάρχουν άραγε «συνταγές» που βοηθούν στην ποιότητα αυτής της ζητούμενης επικοινωνίας;

Με δεδομένο ότι, όπως σε κάθε ανθρώπινη σχέση, σημασία έχουν οι καταθέσεις που γίνονται και από τα δύο μέρη - αν και, στην προκειμένη περίπτωση, βαρύνει αποφασιστικά η συμβολή του γιατρού - σύγχρονες σχετικές έρευνες έχουν καταλήξει σε ορισμένα συμπεράσματα που, προσπάθησα επιγραμματικά να συνοψίσω ως εξής:

Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος

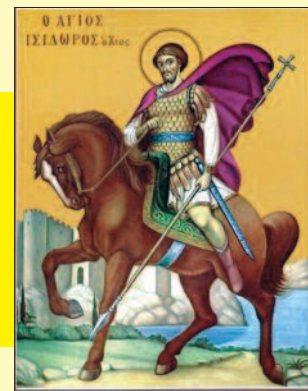

Τα άνετα σαλόνια
που προσέφερε
το Σωματείο μας
στα οικήματα
του Δρομοκαΐτειου

ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ & ΑΓΙΟΣ ΙΣΙΔΩΡΟΣ

(ΒΙΟΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ;
ΑΠΙΣΤΕΥΤΑ ΚΙ ΟΜΩΣ ΑΛΗΘΙΝΑ!)

Δεν έχουν περάσει παρά μόνον λίγες ώρες¹, αφότου επέστρεψα από την Ιεράν Πανήγυριν του Αγ. Ισιδώρου του «Χίου»² που τελεί κατά τα ειωθότα η Ομοσπονδία Χιακών Σωματείων Αττικής, τα τελευταία 35(!) χρόνια στον Λυκαβηττό!... Ακόμα στα αυτιά μου «βουίζουν» οι ψαλμωδίες, στα μάτια μου είναι οι εικόνες από ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ πρόσωπα και στα ρουθούνια μου υπάρχει η μυρωδιά του λιβανιού που γίνεται από τον Χιώτικο Σκίνο (το Μαστιχόδεντρο). Στα αυτιά μου ακούγεται ακόμα το κήρυγμα από τον Μητροπολίτη μας κ. Μάρκο που με λίγες φράσεις περικλείει πολλά και χρήσιμα νοήματα!

Αφού τέλειωσαν λοιπόν οι ψαλμωδίες και τα κεράσματα έχοντας λησμονήσει εντός του Ναού εκεί που στεκόμουν, ένα μικρό βιβλιαράκι, επέστρεψα στην εκκλησία να το πάρω. Η εκκλησία σχεδόν άδεια (την προετοίμαζαν για κάποια Βάπτιση) και ήσυχη, κι εγώ σκέφθηκα να προσκυνήσω την εικόνα του Αγ. Ισιδώρου που ευρίσκετο αριστερά καθώς εισερχόμθα και ήταν ανθοστόλιστη! Καθώς επλησίαζα το μάτι μου έπεσε σε ένα μικρό ασημοποίητο κουτάκι με κάποια οστάρια του Αγ. Ισιδώρου μέσα! Επροσκύνησα ευλαβικά και - συνειρμικά - το μυαλό μου πήγε στη φασαρία που έγινε τα τελευταία εικοσιτετράωρα, μεταξύ των «οπαδών» των οστών της Αγ. Βαρβάρας και των... «αντιφρονούντων». Άραγε και οι μεν και οι δε γνωρίζουν το τι τράβηξε η Αγ. Βαρβάρα για να καταξιώθει ως Αγία;

Τελείως τυχαία λοιπόν έπεσε στα χέρια μου ο βίος της Αγίας (Εκδόσεις της Αποστολικής Διακονίας, 2003)³. Από εκεί έμαθα ότι παρά τα μέτρα που είχε λάβει ο πατέρας της για να μη διαφθαρεί από τα εγκόσμια⁴ η μονάκριβη και πανέμορφη θυγατέρα του, εντούτοις τελικά έγινε πιστή Χριστιανή, με αποτέλεσμα να την αποκεφαλίσει μαζί με την υπηρετριά της την Ιουλιανή, γύρω στα 300 μ.Χ., ο ίδιος της ο πατέρας, αφού είχαν προηγηθεί φρικτά μαρτύρια!...

Κάπως έτσι και με την επιμονή του να μην απαρνηθεί τον Χριστό, έχασε και ο Αγ. Ισιδώρος, λίγα χρόνια νωρίτερα (14 Μαΐου 250 μ.Χ.) τη ζωή του από τον ίδιο του τον πατέρα στην πατρίδα του τη Χίο (όπου οι σκίνοι έκλαυσαν και παρήχθη η μαστίχα - κατά τη Χιακή παράδοση!...).

Και έρχομαι στο επίμαχο ερώτημα: Είναι ή δεν είναι παράλογο να ξοδεύονται χρήματα (και εργατοώρες) για να μεταφερθούν κάποια οστά από τη Βενετία, να περάσουν από χίλια-μύρια κύματα (πραγματικά και μεταφορικά), και τελικά να επιστρέψουν στον τόπο τους; Άραγε είναι πολύ δύσκολο κάποιος «σκυνοθήτης» να «στήσει» ένα θαύμα με τα οστά των Αγίων (Θεέ μου συγχώρα με) που υπάρχουν μέσα στην Ελληνική Εκκλησία;

Τι σχέδιο έχουν ο κ. Φίλης (τον οποίον, ούτως ή άλλως, δυστυχώς δεν τον γνωρίζω) ή ο κ. Κουρουμπλής (τον οποίο γνωρίζω ελάχιστα αλλά τον εκτιμώ και τον σέβομαι) με τα οστά των Αγίων; Δεν βλέπουν και οι δύο ότι οι πεινασμένοι συμπολίτες μας ψάχνουν μέσα στους σκουπιδοτενεκέδες να βρουν κάτι για να κορέσουν την πείνα τους; Δεν βλέπουν τις Τουρκικές φρεγάτες που έφτασαν μέχρι το Λαύριο; Δεν βλέπουν τα Τουρκικά αεροπλάνα που υπερίπτανται πάνω από τα Ελληνικά νησιά χωρίς εμείς να

αντιδρούμε στοιχειωδώς; Τι φταίει το Νοσοκομείο «Αγ. Σάββας»⁵ αν «κάποιοι» διέσωσαν και τα οστά και τη φήμη του Νοσοκομείου (όπου και υπηρέτησα 6,5 χρόνια); Αυτοί που συνόδευαν τα οστά αφιέρωσαν 1 (μία) ώρα από τη ζωή τους κάνοντας συντροφιά σε κάποιο δυστυχισμένο συνάνθρωπό μας που δεν έχει ένα συγγενή ή φίλο να μιλήσει μαζί του, ή 1 € για να στείλει ένα γράμμα;

Τα Νοσοκομεία ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ PARKING ΑΣΘΕΝΩΝ, δεν είναι χώροι για «μαμ, κακά και νάνι» όπως γράφει ο εκλεκτός συνάδελφος κ. Χ. Ο χρόνος έχει 365 ημέρες, δεν είναι μόνο το Πάσχα και τα Χριστούγεννα ημέρες επισκέψεων στα νοσοκομεία.

Εκτάκτως σήμερα (19/5/2015) βρέθηκα στο «Δρομοκαΐτειο» έχοντας σταθμεύσει το αυτοκίνητό μου, προχώρησα προς το κτίριο Διοικήσεως όπου και θα είχαμε την έκτακτη σύγκληση του Δ.Σ. Είναι Δευτέρα, ώρα περίπου 11η πρωινή και από κάποια απόσταση ακούγονταν... ψαλμωδίες (το «Χριστός Ανέστη»). Ρωτώντας έμαθα ότι οι ψαλμωδίες ακούγονται επί... 24ώρου βάσεως (υπερβολή;) λόγω «φιλοξενίας» των οστών της Αγ. Βαρβάρας στον γειτονικό ομώνυμο Ναό!!!

Αδέλφια! Μήπως (λέγω μήπως) είμεθα υπερβολικοί; Και οι ψαλμωδίες μου αρέσουν και άθεος δεν είμαι! Όμως είμεθα «σωστοί» με τον συνάνθρωπό μας, είμεθα σωστοί με τους αναξιοπαθόντες, έχομε ήσυχη την συνειδησίη μας ότι κάναμε το καθήκον μας; Και, εντέλει, είμεθα... ΥΓΙΕΙΣ; Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO) δίδει τον εξής ορισμό για την Υγεία: «Υγεία είναι η συνισταμένη σωματικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας και όχι μόνον η απουσία νόσου ή αναπηρίας». Και επαναλαμβάνω: Κοινωνικά είμεθα υγιείς; Έχομε κάνει το καθήκον μας;

Με ΑΓΑΠΗ,

Αναστ. Ι. Τριπολίτης

Ένας συνήθης... Φαρισαίος (έτσι αισθάνομαι ώρες-ώρες!)

Υ.Γ.: ... Και εν τω μεταξύ τα οστά συνεχίζουν την περιοδεία τους και σε άλλα Νοσοκομεία!

¹ Ξεκίνησα να γράφω το κείμενο στις 17/5/ 2015.

² Θα έγραφα καλύτερα του «εν τη νήσω Χίω μαρτυρήσαντος Αγίου».

³ Τον βίο τον έγραψε ο Επίσκοπος Φαναριού Αγαθάγγελος, Γενικός Διευθυντής - τότε - της Αποστολικής Διακονίας, με αφορμή την ανακαίνιση του Ι. Ναού της Αγ. Βαρβάρας (Αιγάλεω).

⁴ Το κείμενό μου δεν έχει σκοπό να περιγράψει τους βίους, ούτε της Αγ. Βαρβάρας (γεννήθηκε στη Νικομήδεια, παλαιά πρωτεύουσα της Βιθυνίας γύρω στο 280 μ.Χ.), ούτε του Αγ. Ισιδώρου, απλά τονίζει ότι και οι μεν και οι δε, έχασαν τη ζωή τους από το χέρι του ίδιου τους του πατέρα!...

⁵ Άραγε γνωρίζουν οι Χιώτες ότι ένα τμήμα του έγινε από Χιώτικη ευεργεσία; (βλέπε και «Ευαγγελισμό», «Δρομοκαΐτειο», Νοσοκομείο «Α. Συγγρός», Νοσοκομείο «Ελπίς» κλπ. κλπ.)

ΠΑΡΑΤΕΤΑΜΕΝΗ ΕΦΗΒΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΗΜΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

Γράφει ο Νίκος Ελευθερόγλου

Από την εφημερίδα Δημοκρατία - 24/3/2015

Αύριο η πατρίδα μας γιορτάζει την ημερομηνία - σύμβολο για τη δημιουργία του εθνικού κράτους. Την απαρχή μιας επανάστασης που δημιούργησε τη νέα Ελλάδα, μικρή σε σχέση με την ιστορία της, ακόμη πιο μικρή σε σχέση με τα όνειρά της.

Για να ακριβολογούμε, όμως, το 1821 αποτέλεσε τη μήτρα για να γεννηθούν δύο Ελλάδες. Πέρασαν από τότε 194 χρόνια, κι όμως αυτές οι δύο Ελλάδες εξακολουθούν να υπάρχουν, να παλεύουν μεταξύ τους, να βρίσκονται σε διαρκή εμφύλιο και να ταλαιπωρούν το σήμερα και το αύριο της χώρας.

Ο Διαφωτισμός και οι κοτζαμπάσπδες, η παλιά Ελλάδα και η νέα Ελλάδα, 194 χρόνια είναι ακόμα εδώ και δεν λένε να συμβιβαστούν, με αποτέλεσμα να κρατούν δύο αιώνες αυτήν την έρμη πατρίδα δε παρατεταμένη εφηβεία.

Δεν είναι τυχαίο ότι τόσα χρόνια μετά και δεν έχουμε καταφέρει να αποτινάξουμε τις παιδικές ασθένειες του νεοελληνικού κράτους. Ίσως αυτό να είναι η κατάρρα και η ευλογία μας.

Εάν κάποιος αναδιφήσει στον χρόνο, θα διαπιστώσει ότι τα δάνεια των ξένων παραγόντων, οι χρεοκοπίες, το ρουσφέτι, η αναξιοκρατία, τα μίση και τα πάθη, ο κομματισμός, οι προδοσίες και οι ενδοτισμοί, η εφαρμογή του νόμου κατά το δοκούν, η απαιδευσία, η ψευτομαγκία και η λαμογιά σηματοδύουν την πορεία αυτού του κράτους, που κάποτε ήταν έθνος.

Ακριβώς αυτές οι συμπεριφορές γίνονται αιτία για να μένουμε κολλημένοι περισσότερο στην Τουρκοκρατία παρά στις αρχές και τις αξίες της ελληνικής ιδέας και παιδείας, που αποτέλεσε τη μήτρα του δυτικού πολιτισμού και του κόσμου. Και αυτό είναι το πρόβλημα που εξακολουθεί να βασανίζει τη χώρα μας. Έναν τόπο ευλογημένο, που δεν μπορεί να προχωρήσει μπροστά, γιατί τα βαρίδια και οι νοοτροπίες τον κρατούν στον πάτο. Ίσως σήμερα όσο ποτέ άλλοτε χρειάζεται μία νέα «επανάσταση». Μία επανάσταση που θα είναι συνέχεια εκείνης, την οποία οραματίστηκαν οι εμπνευστές της και οι αγωνιστές της.

Για μία Ελλάδα που θα ανακαλύψει ξανά την παιδεία, την αξιοσύνη, τον σεβασμό στην Πολιτεία και στους νόμους.

Για μία Ελλάδα που, με οδηγό το «εγώ» στην υπηρεσία του «εμείς», θα μπορέσει και πάλι να δημιουργήσει και να αναπτυχθεί.

Για μία Ελλάδα που θα μας κάνει περήφανους, γιατί θα σέβεται τους πολίτες της και δεν θα μισεί τους πετυχημένους.

Για μία Ελλάδα που, χωρίς να διαγράφει το παρελθόν της, θα μπορεί να παίξει τον ευρωπαϊκό ρόλο της.

Και ρωτάμε αγαπητοί αναγνώστες: Περίπου δύο αιώνες μετά την Επανάσταση δεν είναι αρκετό το χρονικό διάστημα για να γίνουμε επιτέλους ενήλικες;

Για να κάνουμε πράξη την εθνική αναγέννησή μας, έχοντας στον πυρήνα της τον Ελληνικό Διαφωτισμό;

Φέτος 22 έως 28 Ιουνίου

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ 2015

«Έχομεν γη και Πατρίδα έχομεν πλοία και Θάλασσα»

Γράφει ο Κώστας Μίχ. Φράγκος

Με την γιορτή της Ναυτικής Εβδομάδας οι Έλληνες γιορτάζουν τη θάλασσα. Όπως με τις θαλασσινές γιορτές των προγόνων μας, έτσι και σήμερα με την Ναυτική Εβδομάδα, η χώρα μας δεν γιορτάζει ένα από τα συγκεκριμένα γεγονότα των χιλιετιών του βίου της.

Δεν γιορτάζει μια -από τις τόσες και τόσες σε αριθμό- θαλασσινή επέτειο. Γιορτάζει το σύνολο των μεγάλων ιστορικών πράξεων του Ελληνισμού, ειρηνικών και πολεμικών, που συνδέονται στενά με την θάλασσα και την κατ'εξοχήν ναυτική ψυχή του έθνους.

Οι γιορτές αυτές αποτελούν την πανηγυρική εκδήλωση, για το στοιχείο της θάλασσας, που μαζί του έχει συνδεθεί άρρηκτα η Φυλή μας από τα πρώτα βήματα του υπαρξιακού της βίου και που συμβαδίζει βήμα - βήμα στην πορεία των μεγάλων πεπρωμένων της, στις φωτεινές και δημιουργικές λεωφόρους της ανθρωπότητας.

Η Ελληνική ιστορία είναι γεμάτη από την ζωφόρο δράση και παρουσία του Ναυτικού μας, που σημειώνεται μέσα από σελίδες δόξας ηρωισμού και αυταπάρνησης, σε μια συνεχή προσφορά στην ύπαρξη του Έλληνα σαν Έθνος και σαν Λαός.

Οι Έλληνες όμως ναυτικοί, από την εποχή της Αθηναϊκής θαλασσοκρατορίας, διαδραμάτισαν και ένα σπουδαίο εκπαιδευτικό ρόλο, μεταδίδοντας το Αρχαίο Ελληνικό Πνεύμα και τον Πολιτισμό στις άγνωστες μέχρι τότε περιοχές της γης.

Οι χιλιετίες της Ελληνικής Ιστορίας έχουν αποδείξει - με μαθηματική και φιλοσοφική απόδειξη - πως η ζωή της Ελλάδας είναι συνυφασμένη με την θάλασσα.

Από τη Σαλαμίνα - τότε στα βάθη του χρόνου, που κρίθηκε η τύχη του πολιτισμένου κόσμου - το Βυζάντιο, τα Ψαρά, την Χίο και τα ανοιχτά του Αρχιπελάγους, όπως και αργότερα μέχρι τα πέρατα στις θάλασσες της Μεσογείου, στις αφιλόζενες θάλασσες της Αφρικής της Ασίας και της Μάχης του Ατλαντικού στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο το Ελληνικό Ναυτικό χάρισε τις πιο αποφασιστικές νίκες, όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά και για ολόκληρη την ανθρωπότητα, που πίστευε και αγωνιζόταν, για την ποθητή σ' όλους τους ανθρώπους, ελευθερία.

Η λαμπρή παράδοση του Ελληνικού Ναυτικού, Πολεμικού, Εμπορικού, συνεχίζεται και σήμερα για το ειρηνικό μέλλον του αύριο, που και πάλι, όπως κάθε φορά, στο βήμα της ζωής, θα αναδυθεί από τα γαλάζια κύματα της θάλασσας. Και δεν είναι λόγια αυτά συναισθηματικής υπερβολής. Γιατί πραγματικά, χωρίς να παραγνωρίζεται η συμβολή του χερσαίου στοιχείου της Χώρας, το Ολύμπιο μεγαλείο και η ιστορική αθανασία της Ελλάδας είναι, κατά κύριο λόγο καρπός της προαιωνίας πάλης της με τη θάλασσα. Με αυτή την βεβαιότητα και τα αισθήματα της αγάπης και της εμπιστοσύνης, για το ναυτικό της Χώρας, γιορτάζει και φέτος ο Ελληνικός λαός την Ναυτική Εβδομάδα που καθιερώθηκε το 1933, με πρωτοβουλία της Ελληνικής Θαλάσσιας Ένωσης και την πρόθυμη υιοθέτησή της από το τότε Υπουργείο Ναυτικών.

Παράλληλα όμως, όμως προσφέρουμε και ένα μικρό, ένα ελάχιστο, μα μέσα από την ψυχή, φόρο τιμής στους ανώνυμους και επώνυμους σκαπανείς της εκπληκτικής ναυτικής προόδου.

Γιατί δεν λησμονούμε ποτέ, πως η θάλασσα και το Ναυτικό, σε μεγάλο μέρος συνέβαλαν στην ιστορική επιβίωση της Ελλάδας, με την συνεχή προσφορά οικονομικών μέσων και θυσιών.

Γιατί δεν, λησμονούμε, πως το μέλλον βρίσκεται και... στη θάλασσα. Τη θάλασσα που σαν στοιχείο εξέλιξης της ανθρώπινης ύπαρξης, από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα, αλλά και χωρίς αμφιβολία και για το αύριο γίνεται η προσφορά μιας ειρηνικής συνύπαρξης και επικοινωνίας μεταξύ των λαών..

Τη θάλασσα και το Ναυτικό γιορτάζουν και εφέτος οι Έλληνες. Μαζί τους γιορτάζει και το Πολεμικό Ναυτικό ο θεματοφύλακας και εγγυητής των ωραίων θαλασσινών μας παραδόσεων και της ναυτικής μας ιστορίας. Το Πολεμικό μας Ναυτικό που άγρυνά για την διασφάλιση της ειρήνης και των θαλασσινών συνόρων μας, δίνοντας έτσι, στο λαό την δυνατότητα να ασχολείται με ασφάλεια στα ειρηνικά του έργα.

Οι Έλληνες γιορτάζουν την θάλασσα.

Την θάλασσα που σαν ζωή, σαν επάγγελμα, σαν ψυχαγωγία και σαν αστείρευτη πηγή πρώτων υλών, είναι η ελπίδα για το αύριο του ανθρώπου. «Μέγα το της θάλασσας το κράτος» όπως το βροντοφώναξε ο Περικλής. Σ' αυτό το μεγάλο και απέραντο θαλασσινό κράτος οι θαλασσινοί μας ποτέ δεν νικήθηκαν από το ανήμερο θερίο την θάλασσα.

Οι φωτογραφίες από την ημερίδα για τη Μάνα της 24ης Μαΐου 2015 στο Μέγαρο Μακεδονία. Το πάνελ, το κοινό και οι ομιλητές και η πρόεδρος στην ομιλία της.

Από το τραπέζι που παραχώρησε το Σωματείο μας σε έξοδό τους

Στο μεσημεριάτικο γεύμα της 18ης Μαΐου.
Οι ασθενείς το διασκέδασαν πολύ, διακρίνονται σε στιγμές κεφιού

Από το μεσημεριανό
γεύμα των ασθενών
στο Μοναστηράκι
τη 18η Μαΐου

Απ'το Πασχα-
λινό γεύμα που
προσέφερε το
Σωματείο μας
(Φίλοι του
Δρομοκαϊτείου)

Από το Πασχαλιάτικο γεύμα μας

Απ'το Πασχαλινό γεύμα ο πρόεδρος
και μέλη του Δ.Σ. του Δ.Ψ.Ν.

Η ορχήστρα και ο ασθενής στα κέφια
του στο Πασχαλιάτικο γεύμα μας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Ο ένοικος Κυδωνάκης Νικόλαος και το προσωπικό του Ξενώνα Προεπαγγελματικής Εκπαίδευσης επιθυμούν να ευχαριστήσουν το Δ.Σ. και τα μέλη του Σωματείου "Οι Φίλοι του Δρομοκαϊτείου" για την προσφορά αγοράς φακών όρασης στον ένοικο μας Κυδωνάκη Νικόλαο.

Με εκτίμηση
Ο ένοικος και το Προσωπικό του Ξενώνα

Οι ένοικοι και το προσωπικό του Ξενώνα θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε για την οικονομική σας στήριξη χάρη στην οποία πραγματοποιήθηκε έξοδος για φαγητό στο Μοναστηράκι την Παρασκευή 23/5/14.

Με εκτίμηση
Οι ένοικοι και το Προσωπικό του Ξενώνα

Οι ένοικοι και το προσωπικό του Ξενώνα Προεπαγγελματικής Εκπαίδευσης επιθυμούν να ευχαριστήσουν το Δ.Σ. και τα μέλη του Σωματείου "Οι Φίλοι του Δρομοκαϊτείου" για την προσφορά σας στιγμιαίου καφέ και ζάχαρης που διατέθηκαν σε άπορους ενοίκους του Ξενώνα μας.

Με εκτίμηση
Οι ένοικοι και το Προσωπικό του Ξενώνα

Οι ένοικοι και το προσωπικό του Ξενώνα Προεπαγγελματικής Εκπαίδευσης επιθυμούν να ευχαριστήσουν το Δ.Σ. και τα μέλη του Σωματείου "Οι Φίλοι του Δρομοκαϊτείου" για την προσφορά σας σε είδη ένδυσης που διατέθηκαν σε άπορους ενοίκους του Ξενώνα μας.

Με εκτίμηση
Οι ένοικοι και το Προσωπικό του Ξενώνα

Οι ένοικοι Βουλάμανδης Ιωάννης, Φατούρου Μαρία, Λιόσης Νικόλαος, Μπασούκος Γεώργιος, Φωκά Ρούσα, Τσιτσιδόπουλος Κων/νος, Φελέκος Γεράσιμος και το προσωπικό του Ξενώνα Προεπαγγελματικής Εκπαίδευσης επιθυμούν να ευχαριστήσουν το Δ.Σ. και τα μέλη του Σωματείου "Οι Φίλοι του Δρομοκαϊτείου" για την προσφορά εισιτηρίων και την διευκόλυνση της μετάβασης μας στη έξοδο που πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 18-3-2015 στο θέατρο Μουσούρη όπου παρακολουθήσαμε το θεατρικό έργο "Φον Δημητράκης".

Στην έξοδο μας είχαμε την χαρά να μας συνοδεύσει και το μέλος του σωματείου κα Σιδέρη.

Με εκτίμηση
Οι ένοικοι και το Προσωπικό του Ξενώνα

Συντακτική Επιτροπή: Α. Σκαρβέλη Διευθύντρια (Πρόεδρος Δ.Σ.), Μ. Θεοδωράκη, Ε. Τσίμπλη, Α. Φραγκοπούλου και αναπληρωματική Μ. Φυστέ
Υπεύθυνη Οικονομικών: Ε. Μπαρτζόγλου - Καλλιτεχνική Επιμέλεια: Νίκη Σκαρβέλη
Επιμέλεια - Παραγωγή - Εκτύπωση: Δ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ
* ΤΑ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ ΕΚΦΡΑΖΟΥΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ